БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 83 (8609) | 1958 оной апрелиин 8, вторник, | Сэн 20 мүнгэн

Эхэ оронойнмнай саашадаа улам түргэнөөр һалбаран хүгжэхэ шэнэ зам нээгдэбэ

Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлэе

Манай ороной ажалшад Майн нэгэнэй һайндэрые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтадаг һайн һайхан заншалтай. Энэшье жэлдэ республикын доторнай хаа хаанагүй майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрбэ. Завод, фабрика, предприяти, колхоз бүхэндэ эрхим һайн ажалай үльгэр жэшээ харуулдаг түрүүшүүлэй тоо үдэрһөө үдэртэ олошоржо байна.

КПСС-эй ЦК-гэй февральска Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй һаяхан болоно үнгэрһэн сессиин түүхэтэ шиидхэбэринүүдые Бурят-Монголой ажалшад нэгэн дуугаар һайшаана.

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ тушаа Коммунистическэ партиин табиһан асари ехэ программые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын, инаг түрэл Эхэ оронойнгоо улам ехээр бэхижэн һалбархын түлөө городойшье, хүдөөгэйшье арад зон майн һайндэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсажа, ажал хүдэлмэридөө амжалтануудые туйлажа байна.

Улан-Удэ городой промышленна предприятинуудай коллективүүд энэ бүгэдэарадай һайндэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө дээшэлүүлэгдэһэн шэнэ уялгануудые абана. Жэшээлхэдэ, Улан-Удын сэмбын фабрикын коллектив майн 1 болотор түсэбһөө гадуур 6 мянган метр сэмбэ нэхэхэ гэжэ шиидэбэ.

Хүдэлмэришэн ангиин патриотическа хэрэгүүдһээ хүдөөгэй ажалшад баһал гээгдэнэгүй. Республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд энэ жэлдэ ехэхэн уялгануудые абаад, тэрэнээ дүүргэхын түлөө шармайн оролсожо, зарим тэды амжалтануудые туйлажа байна. Яруунын аймагай «Путь социализма» колхозой һаалишан Ц-Д. Цыбжитова үнгэрһэн 3 һарын туршада үнеэн бүриһөө 486 литр һү һааба. Мүн тус аймагай «Коминтерн» колхозой һаалишан М. Дундупова болон бусад эршэтэ ажалаараа шалгарна.

Мүнөө республикын совхоз, колхозуудаар хабарай тарилгада бэлэдхэл түлэг дундаа ябажа байна. Энэ жэлэй тарилгые колхозууд өөһэдынгөө техникээр үнгэргэхэ байна. Олонхи колхозууд хэрэгтэй машина, техникээ худалдажа абаа. Ториин аймагай «Заветы Ильича» колхоз 10 трактор, 7 комбайн, ондоошье олон машина, зэмсэгүүдые Бургалтайн МТС-һээ худалдажа абаһан байна. Колхозой правлени тэдэ хүсэтэ техникэ, зэмсэгээ газаагаа асараад, тракториcтнар, комбайнернуудта тушаажа үгөө. Энэ колхозойхид мүнөө жэл ороохото ургамалнуудай гектар бүхэнһөө 100 пүүд таряа абаха зорилготойгоор ажаллажа байна. Эндэ үрэһэ хүрэнгэнь тарилгын шанарта хүргэгдөөд, нара, һалхинда байлгагдан шанаржуулагдана.

Иимэ жэшээ баримтануудые олоор харуулжа болоно. Иигэжэ Майн нэгэнэй һайндэрэй ойртохо бүри манай арад зоной өөһэдынь үүсхэлээр дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй эршэ хүсэн улам шангадана. Тэрэнэй залиршагүй сохисо, замхашагүй дүлэн хаа хаанагүй бадаран дэлгэрнэ.

Партийна, советскэ болон профсоюзна организацинууд мүрысөөе толгойлон ударидаха, ажахын бүхы һалбаринуудта амжалта туйлаха хэрэгтэ мүрысөөнэй хүсые зорюулха ёһотой. Энээнэй тула мүрысөөе үдэр бүри тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ гээшэ шухала хэрэг болоно.

Социалистическэ мүрысөөе зүбөөр хүтэлбэрилхын тула юу хэхэ ёһотойб?

Эгээн түрүүндэ мүрысөөнэй зорилгые ажалшадта зүбөөр ойлгуулха хэрэгтэй. Партийна организацинууд мүрысэгшэдэй арга боломжонуудые дүүрэн хараадаа абаха, мүн тэрэниие хайшан гэжэ бэелүүлхэ замуудые ололгодонь колхознигуудта туһалха болоно.

Мүрысөө эмхидхэхэдээ тэрэнэй дүнгые заатагүй үргэнөөр харуулха шухала. Энэ болбол хүтэлбэриие тодорхой болгожо, ажал хэрэгые һайса мэдэжэ, хүн бүхэнэй хүдэлмэриие сэгнэжэ ударидаха ябадал хангана. Энээн тушаа агитаторнууд илангаяа ехэ оролдолго гаргаха зэргэтэй. Юуб гэхэдэ, колхозуудай үйлэдбэриин бүхы һалбаринууд дээрэ агитаторнууд байдаг, тиимэһээ тэдэнэр мүрысөөнэй дүнгүүдые үргэнөөр харуулхынгаа хажуугаар, наукын туйлалтануудые, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ хүн бүхэндэ туһалха аргатай бшуу.

Тэрээнһээ гадна, мүрысэгшэд өөһэд хоорондоо ябалсажа, дутуу дундануудаа элирүүлжэ, ажалайнгаа дүй дүршэлые андалдан абалсажа байбалынь һайн һэн. Энэ талаар үүсхэл партийна эхин организацинууд гаргаха ёһотой.

Хаана социалистическэ мүрысөөн үргэн далайсатайгаар дэлгэрнэб, тэрэниие зүбөөр толгойлноб, тэндэл амжалта туйлагдаха байһаниинь лабтай. Мүнөө дэлгэржэ байһан мүрысөөнэй гол зорилгонуудай нэгэниинь хадаа гээгдэжэ ябаһан зарим колхоз, предприятинуудые түрүүшүүлэй зэргэдэ гаргаха хэрэг болоно.

Адуу малаа атар тарганаар, гарзалуулангүйгөөр ондо оруулха, түл абалгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, хабарай тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха гэхэ мэтын тон шухала зорилгонууд республикымнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигданхай. Майн урда тээхи мүрысөөн хадаа эдэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ бодото нүхэсэлынь боложо үгэхэ байна.

Социалистическэ мүрысөөнэй тугые бүри өөдэнь үргэжэ, шэнэ илалтануудые туйлахын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэе!

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр Н. И. Барбаковые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Улан-Удын нарайлалгын городой байшангай эмнэлгын таһагые дагшын орлогшо, РСФСР-эй болон Бурят-Монголой АССР-эй габьяата врач Барбаков Николай Иосифовичын түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь, мүн врачаар хүдэлжэ эхилһэнһээнь хойшо 30 жэлэй үнгэрһэнтэй дашарамдуулан, тэрэниие Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан.
1958 оной апрелиин 7.

БАРАНДАА ҺАЙШААН ДЭМЖЭНЭ

Улан-Удын механизированнэ шэлэй заводто түрүүшын халаан дүүрэжэ байба. Заводой модо дархалалгын цехтэ хүнүүд багтахаар бэшэ болотороо сугларанхай. СССР-эй Верховно Соведэй табадахи зарлалай нэгэдэхи сессиин шиидхэбэридэ зорюулагдаһан митингые профсоюзай завкомой түрүүлэгшэ нүхэр Балынев нээбэ.

Заводой главна инженер Г. А. Пузенко элидхэл хэлэжэ, СССР-эй Верховно Соведэй һаяхан болоһон сесси дээрэ ямар ехэ асуудалнуудай шиидхэгдэһэн тухай хүдэлмэришэдтэ хэлэжэ үгэбэ.

Элидхэлэй һүүлээр хүдэлмэришэн нүхэр Савочкиндо түрүүлэн үгэ үгтэбэ:

— Манай парти, правительство социалистическэ хүдөө ажахыгаа эрид шуүд хүгжөөхын тулада туйлай ехэ хэмжээ абажа байна,—гэжэ нүхэр Савочкин хэлэбэ.—Жэл ерэхэ бүри колхоз, совхозуудайнгаа хүгжэн баяжажа байһаниие харанабди. Хүдөө ажахынгаа иигэжэ хүгжэхэ бүри ажалшадаймнай ажаһуудал улам һайжарна. МТС-үүдые хубилгажа, машина, тракторнуудые колхозуудта худалдаха гэһэн үүсхэлые оронойнмнай ажалшад барандаа һайшааба. Хүдөө ажахыда шухала удхашанартай энэ хэмжээ-ябуулга оронойнмнай Верховно Соведэй сесси дээрэ нэгэн дуугаар һайшаагдан абтаба.

— СССР-эй Верховно Соведэй сесси уласхоорондын удхашанартай үшөө нэгэ асуудал шиидхэжэ, эб найрамдалай түлөө үнэн сэхээр тэмсэжэ байһанаа бүхы дэлхэйдэ харуулба,— гэжэ заводой бүридхэлгын таһагай начальник Гусевский хэлэбэ.— Атомна буу зэбсэг туршалгые болюулха тушаа тогтоолой эгээн түрүүн манайда абтаад байхада, дэлхэйн бүхы арадууд капиталистическэ гүрэнүүдэй парламентнуудай иимэ тогтоол абахыень хүлеэжэ байна.

Машинно-ванна цехын мастер нүхэр Подойницын митингдэ хабаадагшадта хандажа, СССР-эй Верховно Соведэй сессиин шиидхэбэринүүдтэ харюу болгон, үйлэдбэри дээрэ шэнэ амжалта туйлахые уряалба. Уласхоорондын һайндэр—Майн 1 хүрэтэр дүрбэн һарын түсэбһөө гадуур 10 мянган дүрбэлжэн метр шэл арадайнгаа ажахыда бэлэглэхын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха байһанаа тэрэ мэдүүлбэ.

В. Попов.

КУРУМКАН

СССР-эй табадахи зарлалай Верховно Соведэй нэгэдэхи сессиин дүнгүүдтэ зорюулагдаһан ажалшадай митингнүүд, суглаанууд аймагай колхоз, МТС, эмхи зургаануудаар боложо байна.

Карл Марксын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артельдэ болоһон суглаанда 150 гаран колхозник хабаадаба. Сессиин шиидхэбэринүүдые бултадаа һайшаагаа. Эндэхи колхознигууд хабарайнгаа тарилгые һайн шанартайгаар, богонихон болзор соо дүүргэхэ гэжэ шиидэнхэй.

Баргажанай МТС-тэ, аймагай центртэ иимэ митингнүүд болобо.

ЯРУУНА

Аймагай ажалшад СССР-эй Верховно Соведэй сессиин баталһан документнүүдые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаба. Олон зоной хабаадалгатай митинг, суглаанууд колхоз, промышленна предприяти, эмхи зургаануудта боложо, мянга шахуу хүн хабаадаа.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд сессиин шиидхэбэридэ харюу болгожо, хабарайнгаа тарилгые 8—10 үдэр соо дүүргэхэ, худалдан абаһан трактор, машинануудайнгаа үнэ сэнгые мүнөө жэлдэ түлэжэ дүүргэхэ уялга абаа.

Ажалшадай митинг, суглаанууд аймаг соо боложо үргэлжэлһөөр.

ТҮНХЭН

Аймагай олонхи колхозуудта СССР-эй Верховно Соведэй сессиин шиидхэбэринүүдые һайшаан дэмжэһэн митинг, суглаанууд боложо байна. Суглаан дээрэ үгэ хэлэгшэд сессиин шиидхэбэринүүдые үнэн зүрхэнһөө һайшааха зуураа, парти, правительствын анхарал оролдолгодо харюу болгон ехэ уялгануудые абана.

Партиин XX съездын нэрэмжэтэ колхозой тугалшан Д. Д. Паданов үгэ хэлэхэдээ, сессиин документнүүдые һайшаан дэмжээд, хаража байһан тугалнуудайнгаа шэгнүүрые сүүдхэ бүридэ 500—600 граммаар нэмээхэб гэжэ найдуулаа. Мүн энэ артелиин һаалишан Атархаева баһал шэнэ уялга абаа.

СССР-эй Верховно Соведэй нэгэдэхи сессиин дүнгөөр «Механлит» заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшадай митинг һаяхан болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр И. Я. Иванов митинг дээрэ үгэ хэлэжэ байна.

Л. Апреловэй фото.

Хүгжэлтын шэнэ зам дээрэ

СССР-эй Верховно Соведэй ээлжээтэ сессиин шиидхэбэринүүдые манай Курумканай ажалшад, колхознигууд, механизаторнууд ехэ баяр баясхалантайгаар угтаад, мүнөө тэдэниие гүнзэгыгөөр шудалан үзэжэ байна. Колхозуудаймнай гүүртэ, отара, фермэ болон бригадануудаар тусхай агитаторнууд ябажа, ойлгууламжын хүдэлмэри хэнэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолһоо хойшо, колхозууднай бүхы талаараа урган хүгжөө. Колхозуудые саашаданьхүгжөөхэ, МТС-үүдые хубилгаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй сессиин гаргаһан хуули тон һайшаалтай, саг соогоо абтаһан, сэсэн мэргэн шиидхэбэри гэжэ бүхы ажалшаднай сэгнэнэ.

Манай аймагай жэшээ дээрэ харахада, миллионһоо доошо олзо доходтой колхоз үгы болонхой. Һүүлэй табан жэлэй туршада колхозуудаймнай олзо доход дүрбэ дахин дээшэлээ. Дырэнэй Ленинэй, Хара-Модоной Калининай, Барханай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозууд үнгэрэгшэ жэлдэ 4-һөө 5 миллион хүрэтэр олзо доход абаа һэн.

Экономическа талаараа хүгжэнги, олон һалбаритай ажахытай боложо, колхозууднай машина, зэмсэгүүдые гүрэнһөө худалдан абаад, зүбөөр ашаглаха дүүрэн аргатай болоо гээшэ. Мүнөө аймагаймнай колхозууд 4 миллион түхэригэй машина болон хүдөө ажахын элдэб зэмсэгүүдые абаба. Жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз хамтадаа 700 мянган түхэригэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 670 мянган түхэригэй техникэ абаад байна.

Энэ үедэ колхозууд өөһэдынгөө техникэ, зэмсэгүүдээр хабарай тарилга хэхээр бэлдэжэ байнхай. Тиигэжэ аймагаймнай колхозуудта 9 тракторна бригаданууд эмхидхэгдээ. Баргажанай МТС-тэ мэдэлтэй байһан 200 гаран тракторист, комбайнёр болон механигууд колхозуудта ошожо ороо. Мүн зарим механизаторнууд, мэргэжэлтэднай РТС-тэ үлөө.

Алдарта Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствынгаа халуун анхаралда харюу болгон, хабарай тарилгые эмхитэйгээр, агротехническэ богони болзорто дүүргэхэ, ороохо таряанай ургасые, малайнгаа ашаг шэмые улам дээшэлүүлхэ хэрэгтэ аймагай ажалшад бүхы хүсэеэ элсүүлхээр зоригжонхой.

Х. Бадмаев.

Бодото ажалаараа харюусана

Прибайкальска аймагай хүдөө тосхонуудай ажалшад СССР-эй Верховно Соведэй сессиин тогтоол, хуулитай танилсажа байна. Агитаторнууд участогуудтаа гаража, сессиин материалаар хөөрэлдөө хэнэ, хүнүүдтэ хуули, тогтоолые уншажа үгэнэ.

«Прибайкалец» колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Горбунов иигэжэ хэлэнэ:

— Манай колхозой гэшүүд СССР-эй Верховно Соведэй сессиин тогтоол, хуулинуудые ехээр һайшаан угтаа. Машина, техникэ худалдажа абаад, ниитынгээ ажахые ашаг ехэтэйгээр эрхилхын тулада энэ колхозой гэшүүд хүршэ—Чкаловай нэрэмжэтэ колхозтой нэгэдэхэ гэжэ шиидэһэн байна.

Энэ колхозой малшад ажалдаа амжалта туйлажа, СССР-эй Верховно Соведэй сессиие угтаһан юм. Мүнөө жэлдэ үнеэн бүриһөө һү һаалга 500 литрээр ехэ болгохо уялга абаһан аад, эдэнэр энэ жэлэй 1-дэхи квартал соо үнеэн бүриһөө 100 литр һү ехээр һаагаад байна.

Эндэхи колхознигууд хабарай тарилгада һайнаар бэлдэжэ байнхай. Таряанай үрэһэ сүм бэлдээ. Мүн хартаабха болон бусад культурануудай үрэһэ бэлдэжэ байна. Огородой бригадын гэшүүд рассадаяа һуулгажа эхилээ.

В. Иванова.

МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ ҮГЭ

НОВО-СЕЛЕНГИНСК. (**Телефоноор абтаба**). Аймагай колхозууд, совхоз болон МТС-үүдтэ, промышленна предприятинуудта митинг, суглаанууд боложо, СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ баталан абаһан шиидхэбэри, хуулинуудые зүбшэн хэлсэнэ.

Үбэр-Зөөхэйн сомоной Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй митинг һаяхан болобо. Энээндэ 200 шахуу хүн хабаадаа. Энэ колхоздо ерэжэ ороһон Сухын МТС-эй тракторист Григорий Бенедиктов үгэ абаад, иигэжэ хэлэбэ:

— Бидэнэр, механизаторнууд, колхоздо оробо гээшэбди. Колхозой үйлэдбэриие саашаданьхүгжөөхэ, машинно-тракторна станцинуудые хубилгаха тухай хуули СССР-эй Верховно Соведэй сесси гаргаба. Энэнь хүдөө ажахые бүхы дээрэнь хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ удхашанартай байна. Бидэнэр, механизаторнууд, колхозой гэшүүд болоод байхадаа үшөө һайнаар, үнэн сэхээр хүдэлхэбди, машина, техникээ бүхы хүсөөрнь ашаглахабди, иигэжэ колхозой баялигые улам арьбадхахын түлөө шармайн тэмсэхэбди.

— Атомна, водородно буу зэбсэг туршалгые Советскэ Союзай болюулха тухай тогтоол СССР-эй Верховно Соведэй сесси баталан абаа,— гэжэ комбайнер Бадмаев хэлэбэ. Энэмнай улас түрын удхашанартай тогтоол гээшэ. Юуб гэхэдэ, дэлхэйн хүн зоной хүсэл бэелүүлэгдэнэ бшуу. Тиимэһээ совет хүн бүхэн энэ тогтоолой гараһанда баясана, омогорхоно.

ССР Союзай Верховно Соведэй сессиин шиидхэбэри, хуулиие Үбэр-Зөөхэйн колхознигууд нэгэн дуугаар һайшаагаад, саашадаа улам һайнаар хүдэлхөөр, хабарай тарилгые богони болзор соо, агротехникын заабариин ёһоор үнгэргэхөөр шиидээ.

Г. Буянов, КПСС-эй Сэлэнгын айкомой пропагандист.

Советскэ Союзай Партийно-Правительственна делегаци Венгридэ байһаар

БУДАПЕШТ, апрелиин 4. (**ТАСС-эй тусхай корр.**). Венгриин Хүдэлмэришэнэй социалистическэ партиин Центральна Комитет, Венгриин Арадай Республикын Президиум, Хүдэлмэришэн-таряашанай революционно правительство Венгриин сүлөөлэгдэһөөр XIII жэлэй ойтой дашарамдуулан, парламентын байшан соо апрелиин 4-дэ уулзалга хээ.

ВСРП-гэй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь Янош Кадар, Венгриин Арадай Республикын Президиумэй Түрүүлэгшэ Иштван Доби, Хүдэлмэришэн-таряашанай революционно правительствын Түрүүлэгшэ Ференц Мюнних, ВСРП-гэй политбюрогой болон ЦК-гэй гэшүүд, Венгриин бусад хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшад уулзалгада хабаадаа.

КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев түрүүтэй Советскэ Союзай Партийно-Правительственна делегаци уулзалгада хабаадаа.

Ниитын ажал-ябуулагшад, наука болон соёл культурын түлөөлэгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, Венгриин Арадай армиин түлөөлэгшэд, Будапештдэ түлөөлэгдэһэн хариин гүрэнүүдэй посольство, миссинүүдые толгойлогшонор, Венгриин, мүн хариин журналистнууд айлшадай дунда байлсаа.

ВНР-эй Президиумэй Түрүүлэгшэ Иштван Доби, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо Ф. Р. Козлов уулзалга дээрэ үгэ хэлээ.

БУДАПЕШТ, апрелиин 5. (**ТАСС-эй тусхай корр.**). КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев түрүүтэй Советскэ Союзай Партийно-Правительственна делегаци Венгриин хара металлургиин эгээл томо центрнүүдэй нэгэн болохо Сталинварош городто апрелиин 5-да ошоо. Энэ город Советскэ Союзай туһаламжаар байгуулагдаа юм.

Венгриин Хүдэлмэришэнэй социалистическэ партиин ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь Янош Кадар, ВСРП-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн, ВНР-эй Хүдэлмэришэн-таряашанай революционно правительствын түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Антал Апро, ВСРП-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн ба секретарь Карой Кишш гэгшэд делегацитай хамта ябалсаа.

11 час 30 минутада Горькиин нэрэмжэтэ талмай дээрэ Сталинварош городой ажалшадай ехэ митинг болоо. ВСРП-гэй Фейер областиин обкомой секретарь Лайош Четерки митинг нээгээ.

Партиин Сталинварошой горкомой нэгэдэхи секретарь Янош Юхас, ВСРП-гэй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь Янош Кадар, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо Ф. Р. Козлов, КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев гэгшэд митинг дээрэ үгэ хэлээ. Митингдэ хабаадагшад советскэ айлшадые үнэн зүрхэнһөө халуунаар амаршалаа.

Мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха, худалдаха 1958 оной нэгэдэхи кварталай түсэбые Российска Федераци дүүргээ

Российска Федерациин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд мал ажалай продуктнуудые ехээр абадаг болохын түлөө социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлжэ, мяха гүрэндэ тушааха, худалдаха 1958 оной нэгэдэхи кварталай түсэбые 100,9 процентээр, һүнэй түсэбые 101,2 процент, үндэгэнэй түсэбые 115,8 процентээр дүүргээ.

Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 169 мянган тонноор ехэ һүн, 18 мянган тонноор ехэ мяхан, 59 миллионоор олон үндэгэн энэ жэлэй гурба һарын туршада гүрэндэ тушаагдаа.

Ставропольска болон Хабаровска хизаарнууд, Московско, Ленинградска, Калужска, Калининска, Белгородскэ, Калининградска, Рязанска, Свердловско, Куйбышевска, Пермскэ, Новосибирскэ, Омско, Тюменскэ, Читинскэ, Архангельска областьнууд, Удмуртска, Хойто-Осетинскэ, Кабардино-Балкарска, Дагестанска, Чувашска, Татарска, Чечено-Ингушска, Бурят-Монголой болон Коми АССР-нууд мяха, һү, үндэгэ гүрэндэ тушааха, худалдаха кварталайнгаа түсэбые бусадһаа амжалтатайгаар дүүргээ, үлүүлэн дүүргээ.

Российска Федерациин колхознигууд болон совхозуудай хүдэлмэришэд мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха, худалдаха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ эхилбэ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Комплексно бригадын партгруппа

«Улаан Эрхирик» артелиин гурбадахи комплексно бригада колхозой бусад бригаданууднаа гэзгэдэжэ ябадаг, правлениин үгэhэн даалгабари жэлhээ жэлдэ дүүргэдэггүй байгаа.

Ажахын шухала кампаниин үедэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Санжимитыпов, парторганизациин секретарь нүхэр Очиров, правлениин ондоошье гэшүүд энэ бригадада ээлжээ ээлжээгээр ошожо, ажалаа эмхидхэлгэдэнь туhалалсаха баатай болодог hэн. Тиигэбэшье бригадын ажал хүдэлмэри урагшагүй зандаал байдаг байба. Тэжээл дутамагаар бэлэдэдэгhээнь боложо, малнь турадаг, ашаг шэмэ багаар гарадаг байhан юм.

Нигэжэ ябан ошон хүтэлбэрилхэдэ бригадын ажал хэрэг өөдэлхэгүй гэжэ колхозой правлениде, парторганизацида эли болоо бэлэй.

Ушар иимэhээ бригадын ажал hайнаар эмхидхэжэ, ажахыень шэнэлэн мэдэжэ, зүбөөр хүтэлбэрилжэ шадахаhаа гадна, колхозникгуудай эрилтэ, хэрэглэмжэдэ анхаралтайгаар хандадаг шударгы хүнүүдые тэндэ хүдэлмэрилхөөр эльгээхэ, партгруппа байгуулха шухала болоо hэн.

Тиин, дуршэл ехэтэй коммунист Очиржапов бригадираар томилогдоо. Удаань нүхэр Чумаков, хамта 5 коммунист бригадада эльгээгдэв.

Тиигээд бригадада 7 коммунистhаа бүридэhэн партийна группа байгуулагдаад, группарторгоор нүхэр Дагбаев hунгагдаа. Партгруппын 5 коммунист бригадын элдэб янзын хүдэлмэридэ ябана.

Түбхын түрүүндэ партгруппа ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа эхилээ hэн. Агитаторнууд толилогдожо, ажахын hалбари бүхэн тэдэндэ даалагдаа. Хөөрэлдөөнэй үнгэргэдэдэг болоhонhоо хойшо бригадын урда ямар зорилго табигданхайб, колхоз соогоо ямар бригадамнай түрүүлжэ ябанаб гэжэ колхозникгууд hайнаар мэдэдэг болоо. Мүн аймагай, республикынгаа hонинуудые саг соонь дуулажа байха аргатай болонхой.

Партгруппань бригадиртай хамта hаалишадай хоорондо дэлгэрhэн мүрысөөнэй дүн саг соонь. согсолжо, тунхаглажа байдаг болоо. Ажал эмхидхэлгээр ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдаба. Ажал хүдэлмэри эмхидхэлгэдэ багаханшье дутуугай гарабал, партгруппа хэмжээ абангүй орхидоггүй, бригадын бүхы ажал хүдэлмэриин урагшатай байхын хойноhоо оролдодог. Жэшээнь, үнгэрэгшэ зун үбhэ хуряалгын эхилээд байхада, бригадын ажал муугаар эмхидхэгдэhэн байгаа. Колхозой олонхи эхэнэр хүдэлдэггүй, олон хүн үдэ наран болоhон хойно ажалдаа гарадаг байба. Иимэ шалтагаанhаа бригадань үбhэ хуряаха үдэрэйнгөө даалгабари дүүргэдэггүй байhан юм.

Энэ асуудалые партийна группа өөрынгөө суглаанда хэлсэжэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, журам hайжаруулха хэрэгтэнь бригадиртаа туhалха гэжэ шиидэжэ hэн. Тиихэдэ үдэр бүри хүдэлмэриин дүн гаргаха, hайнаар хүдэлдэг түрүүшүүлые «Дайшалхы хуудаhанда» магтажа бэшэхэ, ажалдаа харюусалгагүйгөөр хандадаг залхуу хүнүүдые эрид шүүмжэлхэ гэжэ үбhэ бэлэдхэлдэ хүдэлжэ байhан коммунистнууд нүхэд Чумаков, Стрежнев, Зандраев болон Дагбаева дурадхаа бэлэй.

Нийтын ажалда ябадаггүй колхозникуудтай коммунистнууд хөөрэлдэжэ, тэжээл бэлэдхэлэй үедэ нэгэшье үдэр ехэ удхашанартай гэжэ тэдэндэ ойлгуулаа. Партгруппын үүсхэлээр хүүгэдэй ясли удангүй нээгдэжэ, олон эхэнэр нийтын ажалда хабаадаг болоо hэн. Эндэхи коммунистнууд ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхаhаа гадна, өөhэдөө үдэр бүри нормоо 100—150 процент дүүргэжэ, бусадта жэшээ харуулдаг hэн.

Эдэ бүгэдын ашаар бригадынхид үбhэ тэжээл бэлэдхэлгээр артель соогоо түрүүлжэ, колхозой правлениин, партийна эхин организациин дамжуулдаг Улаан туг абаhан юм.

Мүнөө тус бригадынхид малаа hайнаар ондо оруулжа байхаhаа гадна, колхозойнгоо ондоошье бригаданууда үбhэ тэжээлээр туhална.

Мүн партийна группа холын хараата асуудалнуудые шиидхэдэг болоо. Бригадын хонин hүрэгые саашадань олон болгохо тухай партгруппын суглаан дээрэ хэлсэгдээ.

Коммунист Стрежневэй дурадхалаар хуушан канавын эхиндэ хаалта, 700 хониной байха хоёр байра барихын тула модо бэлэдхэхэ гэжэ шиидхэгдээ hэн. Эдэ хэмжээнүүдэй бэелүүлэгдээд байхада, бригадын хонидые 2000 толгой болгохо, 200 гектар хүрэтэр тариянай, сабшалангай газар уhалха арга олдохо юм. Бригадын коммунистнуудай энэ үүсхэлые колхозой правлени, партийна эхин организаци дэмжэhэн байгаа. Гурбан хүнhөө бүридэhэн бригада модо бэлдэхэ даалгабаряа бүри үни дүүргэээд, хониной нэгэ байра барижа дүүргүүтэй байна.

Партийна группын бии болоhонhоо хойшо бригадын ажал хүдэлмэри hайнаар ябадаг болоо. Малай үбэлжэлгэ муу бэшээр үнгэргэжэ байна, социалистическэ уялганууд дүүргэгдэнэ. Хонишон Воробьев 385 эхэ хонинhоо 250 хурьга абанхай. Зуун эхэ хонин бүриhөө 162 хурьга абаха уялгатай. Һаалишадшье яhала hайнаар хүдэлнэ. Бригада хабарай тарилгада бэлэдхэнэ, поли болон сабшалангай газарта наг шэбхэ шэрэнэ, hайрамай уhа тогтооно.

Заиграйн аймагай «Улаан Эрхирик» колхозой 3-дахи комплексно бригадада hаяшаг эмхидхэгдэhэн партийна группа иимээр хүдэлнэ.

И. Петров.

Соёл культурын эмхи зургаануудай хүдэлмэриие шалган харалгада

Республикын культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаhан нээмэл бэшэг

Хүндэтэ нүхэд!

Бидэнэр, Курумканай аймагай Барханай сомоной соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, «Колхозно байгуулалтые саашадань улам хүгжөөхэ, машинно-тракторна станцинуудые хубилгаха тухай», КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй сессиин шиидхэбэринүүдые аймагайнгаа ажалшадтай хамта халуунаар дэмжээд, тэдэниие бэелүүлхэ хэрэгтэ үргэнөөр хабаадалсаха гэжэ шиидээбди.

Арад зонойнгоо байдалые улам hайжаруулхын, соёл болбосоролыень бүри дээшэлүүлхын тула парти, правительствын гаргажа байгаа үдэр бүриин анхарал, оролдолгодо харюу болгон, аймагай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд хүдэлмэреэ hайжаруулжа эхилээ. Тэрэ тоодо манай сомоной хүдөөгэй клуб, библиотекэ, культбаза, улаан булангууд хүдэлмэреэ hайнаар эмхидхэжэ, соёл гэгээрэлэй ёhотой гуламтанууд болохо зорилго табяад байна.

Манай клуб hүүлэй жэлнүүдтэ горьтой хүдэлмэри хэжэ байна. Урдань эндэхи уранhайханай кружогуудта оройдоо арбаад хүн ябадаг байhан аад, мүнөө 40 гаран хүн эдэбхитэйгээр хабаададаг болоо. 10—20 жэлэй турша соо элдэб кружогуудта таhалгаряагүй хабаадалсажа ябаhан хүнүүд, мүн оролдосотой, бэлигтэй залуушуул тэдэнэй дунда олон. Механик М. Гомбоев, хонишон П. Гармаев болон бусад нютагайхидайнгаа дунда хүндэтэй болонхой.

Клубнай эдэбхитэдтээ түшэглэн, нютагтаа соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри шадамараар ябуулдаг, колхозникгуудай культурна эрилтые hайнаар хангадаг боложо байна. Клубай хүдэлмэрилэгшэд, эдэбхитэд колхозой центр, фермэ, бригада дээгүүр hонирхолтой лекци, хөөрэлдөө ходо хэдэг, кино, концерт табидаг, харуулан ойлгуулха агитаци эмхидхэдэг болоо. Тиихэдэ, бүжэг зүжэгэй кружогойхид hүүлэй жэлнүүдтэ Х. Намсараевай «Тайшаагай ташуур», «Жаргалай түлхюур», Ц. Шагжинай «Будамшуу», «Түрүүшын жэл», Н. Балданогой «Баян гол», А. Чеховэй «Баабгай», «Юбилей» гэхэ мэтэ зүжэгүүдые шадамараар харуулаа.

Һаяхан аймаг соохи дуушад, хатаршад, хүгжэмшэд, зүжэгшэдэй түйлалтые олониитээрээ харалгын болоходо, манай коллектив «Будамшуу» гэжэ зүжэг табижа, түрүү hуури эзэлээд, республикын харалгада хабаадалсаха эрхэ олоо. Олониитын иимэ ехэ харалгада бэлдэжэ байхадаа, мүн Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойнгоо хабарай тарилгые хаhа саг соонь, эрхим шанартайгаар хэжэ дүүргэлсэхэ, мал ажалаа улам хүгжөөхэ хэрэгтэнь эдэбхитэйгээр хабаадалсахын тула иимэ уялгануудые абаабди:

1. Клуб, библиотекэ, культбаза болон улаан булангуудаа гоё hайханаар шэмэглэхэ, харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые шэнэлжэ, колхозой, аймагай, республикын хүдөө ажахые 1958 — 1965 онуудта хүгжөөхэ хэмжээ-ябуулгануудые плакат, диаграммануудаар дамжуулан харуулха, совет арадай ажалайнь ехэ амжалта, эрдэм ухаан болон техникын түйлалта харуулhан стенднүүдые бии болгохо. Колхозникгуудые шэнэ амжалтада зоригжуулхаар уряа лозунгнуудые бригада, фермэ, холын отара, гүүртэнүүдтэ бэшэхэ. Мүнөө жэлдэ колхозой hомолhон мүнгөөр бурят хүгжэмэй хэрэгсэлнүүд — хуур, лимбэ, жэмбүүр гэхэ мэтые худалдажа абаха.

2. Хүмүүжэл болбосоролой хүдэлмэри эрид hайжаруулха зорилгоор колхозникгуудай дунда hонирхолтой, олон янзын лекци, хөөрэлдөөнүүдые ойлгосотойгоор, түрэлхи хэлэн дээрээ ходо хэдэг байха. Лекци, хөөрэлдөөндөө нютагай жэшээ, баримтануудые шадамараар хэрэглэжэ, ажал хэрэгтээ шэнэ амжалта түйлахыень колхозникгуудые уряалха.

3. Колхозой өөhэдын механизаторнуудтай, машина, техникэтэй боложо, хабарай тарилгадаа бэлдэжэ байhыень хараада абажа, тэдэнэй культурна эрилтые hайнаар хангалсаха. Мүнөө, тарилгада бэлэдхэлэй үедэ, полевой стануудта уряа лозунгнуудые, плакат, диаграммануудые бэшэхэ, улаан булангуудые гоё hайханаар шэмэглэжэ, библиотекэ, газетэ, журналнуудые, радиоприемник, шатар, домино гэхэ мэтые тэндэнь бии болгуулха.

4. Клубай дэргэдэ саг үргэлжэ. хүдэлмэрилдэг агитбригадын хүсөөр хабарай тарилгын үедэ колхозникгууд, механизаторнуудта зорюулжа концерт, зүжэгүүдые харуулха. Механизаторнуудай ханын hонин, «Дайшалхы хуудаhа», «Молни» гаргахадань хамhалсаха.

5. Соёл гэгээрэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри колхозой ажабайдалтай нягта холбоотойгоор ябуулха зорилгоор саашадаа бригада, фермэнүүдтэ ошожо, «Һаалишадай үдэшэ», «Хонишодой үдэшэ», «Механизаторнуудай үдэшэ» үнгэргэдэг болохо.

6. Колхозникгуудай дунда ном, газетэ, журнал олоор тарааха. Мүн культбаза, улаан булангуудта нүүдэл библиотекэ эмхидхээд, номуудыень hарадаа хоёр дахин hэлгэн шэнэлжэ байха. Клуб, библиотекэдээ номой, газетын витринэ бии болгохо, тэндээ hаалишадай, хонишодой, механизаторнуудай уншаха номуудые илгажа табиха, гурба hара соо нэгэ дахин уншагшадай конференци үнгэргэхэ.

7. Колхозой центртэ, бригада, фермэнүүд дээгүүр кино харуулгые hайнаар эмхидхэхэ. Адууhа малай бэлшээридэ гарахадань, тэндэ хүдэлмэрилжэ байhан малшадта hара соо 3-hаа үсөөн бэшэ кино харуулха. Кино харуулхын урдахана фильмын удхые бурят хэлэн дээрэ тобшохоноор тайлбарилжа үгэдэг болохо.

Нүхэд, хүдөөгэй соёл гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд! Колхозуудые саашадаа улам ехээр хүгжөөхэ хэрэгтэ өөhэдынгөө хубитые оруулха уялгатайбди. Тиимэhээ, хүдэлмэреэ эрид hайжаруулжа, колхозникгууд болон механизаторнуудай улам дээшэлжэ байhан культурна эрилтые бүри hайнаар хангадаг болоел.

(Энэ бэшэг Курумканай аймагай Барханай сомоной хүдөөгэй соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй, уранhайханай кружогуудта хабаадагшадай суглаан дээрэ баталан абтаба).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Баунтын аймагай «Заветы Ильича» колхозой эр hаалишан З. Апполонова дуу дуулажа, клубые даагша Т. Максимов баян дээрэ наадажа байна.

П. Юдинэй фото.

Анхаралаа табидаг бо...

Малшадай дунда хүжүүжүүл... хүдэлмэри hайнаар эмхидхэхэ гэ... ехэ удхашанартай хэрэг. Аймаг... ажалшадай, илангаяа холын фе... отара, гүүртэнүүдтэхи малша... культурна эрилтые хүсэд дү... хангалгын талаар ехэхэн дутаг... бии байhаар. Элдэб суглаан, ... лөөнүүд дээрэ соёл-гэгээрэлэй ... дэлмэри тухай хэлсэгдэбэшье, ... тэй хубилалта болоодүй.

Закаменай аймагай колхозуу... фермэ, отара, гүүртэнүүдэй д... дэ улаан булан, культбаза нэгэ... гүй байна. Жэшээнь, «40 лет Ок... ря» (түрүүлэгшэнь Ринчин База... вич Зундуев) колхозой 2-дохи ... гада Сагаан Нугада оршодог. ... бр...дын дэргэдэ улаан булан ... хэ юумэн үгы, жэлдээ хэдэ ... кино харуулагдана. Малшадай ... да ойлгууламжын хүдэлмэри ... гаар ябуулагдана. Эндэ бани... медицинын пунктшье үгы. Ии... хүү ушар «Родина», ХХ партс... дын нэрэмжэтэ, «Коммунизм... зам» колхозуудта үзэгдэнэ.

Эдэ колхозуудай түрүүлэгшэ... парторганизацинуудай секрета... нууд соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэр... hанаагаа табидаг болохо зэргэ...

Д. Будае...

Туhалха хэрэгтэй

Хэжэнгын хүдөөгэй библиоте... Г. Жанчиков даадаг юм. Энэ нү... ажалдаа хайша хэрэгээр ханд... ажалшадай культурна эрилтые ... ганагүй. Библиотекэ соонь зада... зайдан, хүйтэн. Харуулан ойлгу... ха агитаци, плакат, номой витри... выставкэ гэхэ мэтэ хомор.

Библиотекын номууд асуудал-а... далаар хубаагдан тагууд дээрэ ... бигдаагүй, худхалдашанхай. Ор... доо 73 хүн ном абажа уншана. ... дэниие олошоруулхын тула я... шье хүдэлмэри ябуулагданагүй. Н... хэр Жанчиков библиотекын хү... мэдэнэгүй, тэрээндэ аймагай ку... турын таhаг туhаламжа үзүүлнэ...

И. Байкальский.

Культурын хүдэлмэрилэгшэд тоосоно

Тэлэмбэ тосхоной ажалшадай суглаан болобо. Клубые даагша нүхэр Жданова, библиотекые даагша нүхэр Бочарова эндэ тоосоо хээ. Суглаанда 70 гаран хүн хабаадажа, 12-нь үгэ хэлэhэн байна. Клубай, библиотекын ажалай hайн талыень, дутагдалнуудыень заажа, тэрэнээ яажа усадхаха тухай дурадхалнуудые оруулба.

Комсомол-залуушуулай воскресникгүүдые эмхидхэжэ, ерэхэ үбэлдөө клубта түлихэ түлеэ, клубаа заhабарилха модо бэлдэхэ гэжэ шиидхээ. Киногой будка хамтын хүсөөр баригдаха юм. Элдэб хэрэгсэл, баян, домино, шатар гэхэ мэтые худалдан абаха, биллиард заhуулха мүнгэ hомолхыень «Коминтерн» колхозой (Яруна) правленидэ хандаха гэжэ шиидхэгдээ.

Уран зугаада hураха кружогуудай хүдэлмэридэ илангаяа ехэ анхарал хандуулагдаа. Энээндэ мүнөө дээрээ 30 хүн хабаадана. Эндэхи долоон жэлэй hургуулиин багша нүхэр Батуева кружогуудые хүтэлбэрилдэг. Апрель hара соо аймагай центртэ болохо харалгада эндэхи эдэбхитэд нэгэ акттай зүжэг, хатар танца, уран уншалга, дуу бэлдэжэ байнхай.

Клубай, библиотекын соведүүд, аймагай культурын хүдэлмэрилэгшэдэй конференцидэ ошохо делегадууд hунгагдаа.

Ц. Шагдаров, КПСС-эй Яруунын айкомой агитаци болон пропагандын таhагые даагша.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ ЛАГЕРИИН ОРОНУУД ЭБТЭЙ БАЙБАЛ, ХЭЗЭЭШЬЕ БЭЕЭ ДААНХАЙ СҮЛӨӨТЭЙ БАЙХА

Капитализмhаа социализм hураггүй дээрэ гэжэ Советскэ Союзай, арадай демократиин оронуудай хүгжэлтэ харуулна. Бүмбэрсэг дэлхэйн ажалшан түмэнэй дунда социализм улам бүри хүндэтэй боложо, тэдэнэй сэдьхэлые эзэлжэ байна.

Энээниие харахадаа, демократиин, социализмын дайсад хоро шараа бусална. Америкын монополистнууд түрүүтэй империалистнууд социалистическэ гүрэнүүдые муушалха, эбыень таhалха, ганса гансаарнь hалгаан бута сохихо hанаатай.

Эгээл тиимын тула социалистическэ оронуудай нэгэдэл, тэдэнэй эбтэй байлга тухай асуудал мүнөө угаа ехэ удхашанартай болоод байна.

Адли тэгшэ эрхэтэй байха, харилсан туhалалсаха, бэе бэеынгээ эрхэ сүлөөе, газар дайдынгаа бүрин бүтэн байлгые хүндэлэлсэхэ, али алинайнгаа дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй—гэhэн эдэ гол ёhонууд дээрэ социалистическэ лагериин оронуудай хоорондохи харилсаан үндэhэлнэ. Мүн эдэл гол ёhонууд дээрэ бүхы социалистическэ оронуудай гадаадын политика үндэhэлнэ.

Атаа мээсэ буляалдан зүришэлдэхэ ябадал социалистическэ оронуудай хоорондо байха ёhогүй. Тиимэ зүрилдөөн зүбхэн лэ капиталистическэ оронуудай хоорондо байдаг. Тиимэ зүрилдөөн нэгэ талаhаа—илангаяа империалистическэ оронуудай, нүгөөдэ талаhаа — хүгжэлтэ багатай оронуудай хоорондо гарадаг юм. Харин тиихэдэ социалистическэ гүрэнүүд өөрын эрхэтэй, бэеэ даанхай байдаг. Эдэнэй алинииншье арад зонойнгоо аша туhада зорюулагдаhан гадаадын политика ябуулна. Нэгэ адли уг зорилго тэдэниие нэгэдүүлэн урагшань хүтэлнэ. Социалистическэ гүрэнүүдэй хүтэлбэрилхы хүсэн болгошо коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинууд пролетарска интернационализм тухай марксистско-ленинскэ hургаалые шууд бэелүүлнэ.

Капитализм, илангаяа империализм дэлхэй дээрэ бии болоhон сагhаан хойшо бусадай газарыел абаха, бусад арадуудыел дарлаха гэжэ оролдожо байдаг юм.

Империалистнууд болбол бусад үндэhэ яhатаниие дарлаха, бусад гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгтэ бүдүүлигээр хамааралсаха, тэдэнэй өөрын эрхые хаhаха, национальна талаараа бэеэ даанхай байдалые эбдэхэ гэhэн политика ябуулдаг. Харин тиихэдэнь Советскэ Союз тад ондоо политика—эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө, бодото тэгшэ эрхын түлөө тэмсэжэ байhан дарлагданги арадуудай тэмсэлые дэмжэхэ политика ябуулдаг.

Социалистическэ оронуудай хоорондохи эб найрамдал, хамта ажаллалга, харилсан туhалалсалга тухай договорнууд, экономическа, худалдаа наймаанай, соёл культурын харилсаанууд тухай бүхы хэлсээнүүд социалистическэ оронуудай хоорондохи харилсаае эли тодоор харуулна. Алишье орондо адли тэгшэ удхашанартай эдэ договорнууд болон хэлсээнүүд тэдэ оронуудай эрхэ сүлөөе, национальна талаараа бэеэ даанхай, территориальна талаараа бүрин бүтэн байлгые, гүрэнэйнгөө талаар өөрын эрхэтэй байлгые хангаха байна. Гэхэтэй хамта, тэдэ договорнууд болон хэлсээнүүд хадаа империалистическэ гүрэнүүдэй талаhаа эзэрхэг түримхэй дай үүсхэхэ забдалгые уридшалан болюулха, эб найрамдалые сахиха бата найдуулга болоно.

Бидэнэр эрхэ сүлөөгөө, бэеэ даанхай байдалаа хамгаалхын түлөө, эб найрамдалай, социализмын түлөө тэмсэхэдээ, эзэрхэг түримхэй империалистическэ гүрэнүүдэй талаhаа дайнай аюулай гаргагдажа болохо байhыень хэдыдэшье мартаха ёhогүйбди гэжэ агуу ехэ Ленин олон удаа hануулhан байгаа.

СССР түрүүтэй социалистическэ лагериин оронууд тэндэхи арадуудта, бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы арадуудта тохёолдожо магад аюулые ойлгоод байхадаа, дайн сэрэгые уридшалан болюулхые бүхы шадалаараа оролдоно, уласхоорондын арсалдаата бүхы асуудалнуудые эбэй ёhоор хэлсээ хэжэ шиидхэхын түлөө тэмсэнэ, атомна зэбсэгые хориххо, юрын буу зэбсэгые хороохо гэжэ эрид сэхээр, hайн hанаанhаа дурадхана. Тиихэтээ хамта тэдэнэр өөрынгөө холбоо барисаае улам бэхижүүлнэ, бүхы дэлхэйн эб найрамдалай, демократиин хүсые нягтаруулан бэхижүүлнэ.

Социалистическэ оронуудай нэгэдэлые, тэдэнэй хамтадаа ажаллалгые саашадань бэхижүүлэн дэбжээлгэдэ Варшавска договор шухала удхашанартай. Тус договорто хабаадагша гүрэнүүдэй хоорондо адли эрхэтэ экономическа ба культурна эбтэ харилсаае али бүхы талаарнь хүгжөөхэ гэжэ тэрээн дотор хараалагдана. Варшавска договорой 8-дахи статья дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: «Хэлсээ баталагша талануудай экономическа ба культурна барисаае дам саашадань хүгжөөн бэхижүүлхын тулада эбэй болон хамта ажаллалгын гуримаар оролдолго гаргаха юм гэжэ тэдэнэр мэдүүлнэ. Тиихэдээ бэе бэеынгээ өөрын эрхэтэ, бэеэ даанхай байдалые хүндэлэлсэхэ, али алинайнгаа дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй гэhэн тэрэ ёhые сахиха байна».

КПСС-эй ХХ съезд социалистическэ оронуудай хоорондоо тэгшэ эрхэтэй, эб нэгэтэй байха гэhэн Ленинэй hургаалые улам өөдэнь мандуулаа.

Тэгшэ эрхэтэй, эб нэгэтэй байха гээшэ —хоорондоо диалектикын барисаатай үзэглэлнүүд мүн. Тэгшэ эрхын үгы газарта эб нэгэтэй байхын аргагүй. Юундэб гэбэл, тэгшэ эрхын үгы hаа, хүсэтэй нэгэниинь hулаа мэдээрэн зонхилдог бшуу. Капиталистическэ гүрэнүүдэй харилсаан иимэ тиимэ юм.

Коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй зүблөөнэй Московско декларации дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: «социалистическэ гүрэнүүдэй, коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай бата нэгэдэлые, ахадуугай халуун барисаае бэхижүүлхэ, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй, национально-сүлөөрэлгын болон демократическа хүдэлөөе нягтаруулан бэхижүүлхэ гээшэ мүнөөнэй оршон байдалда тусгаар удхашанартай болонхой гэжэ Зүблөөн тоолоно».

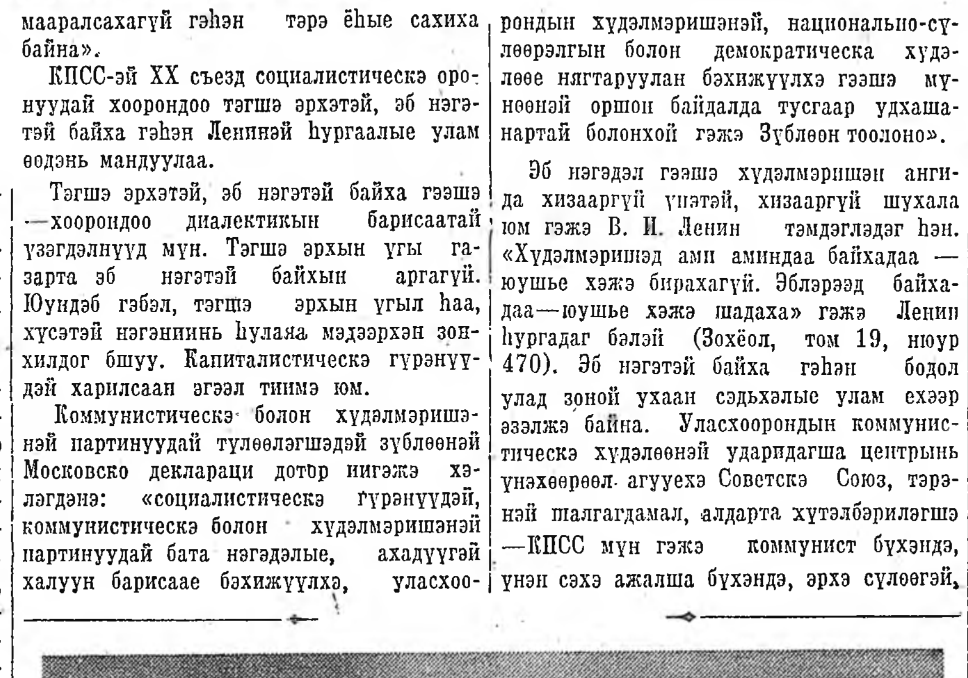
Эб нэгэдэл гээшэ хүдэлмэришэн ангида хизааргүй үнэтэй, хизааргүй шухала юм гэжэ В. И. Ленин тэмдэглэдэг hэн. «Хүдэлмэришэд ами аминдаа байхадаа — юушье хэжэ бирахагүй. Эблэрээд байхадаа—юушье хэжэ шадаха» гэжэ Ленин hургадаг бэлэй (Зохёол, том 19, нюур 470). Эб нэгэтэй байха гэhэн бодол улад зоной ухаан сэдьхэлые улам ехээр эзэлжэ байна. Уласхоорондын коммунистическэ хүдэлөөнэй ударидагша центрынь үнэхөөрөөл агууехэ Советскэ Союз, тэрэнэй шалгагдамал, алдарта хүтэлбэрилэгшэ —КПСС мүн гэжэ коммунист бүхэндэ, үнэн сэхэ ажалша бүхэндэ, эрхэ сүлөөгэй, демократиин түлөө тэмсэлшэ бүхэндэ ... болонхой.

Большевигүүдэй замынь—бүхы ...хэйн коммунистнуудай зам мүн ... түүхэ эли тодоор баталан харуулаа. ...циалистическэ революциин болохо, ...циализм болон коммунизм байгу... зайлашагүй хуули ёhые КПСС, аг... Ленин тодоруулжа гаргаhан юм. ... хуули ёhонуудые социализмын за... зоригшо бүхы арадууд уялгата ... бэелүүлнэ. Зүгөөр, тэдэ хуули ёho... орон ороной эрхэ байдалда тааруула... хэрэглэгдэхэ ёhотой.

Империализмын суртал номногшод ...циалис оронуудай арадуудай, па... нуудай эбые таhалхын тулада «На... нальна коммунизм» гэдэгые ухаалан ... хёожо урдаа баридаг болонхой. «На... нальна коммунизм» гээшэнь юун гэж... ямар зорилготой юм гэбэл, тэрэ ... түбхын түрүүн Советскэ Союзда эсэр... КПСС-тэ эсэргүү, капитализмhаа со... лизмда оролгын гол хуули ёhону... эсэргүү, социалис лагериин эб нэг... байлгада эсэргүү—тиимэ хадаа комму... тическэ партинуудай интернационал... нягта барисаанда эсэргүү, социалисти... скэ оронуудай эрхэ сүлөөдэ, национал... бэеэ даанхай байдалда эсэргүү ... Тиимын тула эдэ мэтын оппортунис, ... жуазно-националистическэ номнолнууд... бидэнэр хайра гамгүйгөөр элишэлэн со... хо зорилготойбди.

Социалистическэ лагериин эб нэгэ... байгаа hаань лэ социалистическэ ... нууд өөрын эрхэ сүлөөтэй, национал... талаараа бэеэ даанхай байжа шадаха ... гэжэ түүхын хүгжэлтэ дээрэhээ харуул... бди. Социалистическэ лагериин эб ... дэл, нягтаран жагсалга хадаа манай ... үеын дэбжэлтын асари ехэ хүсэн, ... найрамдалай, демократиин ба социал... мын хэрэгэй илан мандаха бата найдал... мүн.

Сава Гановский, Болгарск... эрдэм ухаанай Академиин вице-президе...

Москва. СССР-тэ байдаг Германска Демократическа Республикын Онсо, Бүрин эрхэтэ Элшэн Сайд Иоганнес Кёниг гэгшэ М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Москвагай гүрэнэй университедэй студент, аспирантнар болон багшанарта «ГДР-эй экономическа хүгжэлтэ тухай» лекци уншаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Иоганнес Кёниг МГУ-гэй коммунистическэ аудитори соо лекци уншажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

арилгада бэлэдхэлэй дутуунуудые дары усадхаха

☆ ☆

Шамдахаар саг болоо

унгэрхэ бүри наранай элшэ ...лжа, Хамнигадайн үргэн гол ...шэнжэтэй болоно. Эндэхи ...уд МТС-һээ худалдажа ...өөһэдынгөө техникээр та...хэ гэжэ байна.

...бэшье, Хамнигадайн колхо... ...барайнгаа тарилгада муу...лдэнэ. Ранжуровай нэрэм... колхоз түсэбэй ёһоор 5 мян...нно наг шэбхэ гаргаха бай... Мартын 25-най байдалаар тус ...түсэбһөө гадуур 251 тонно ...бхэ гаргаа гэһэн мэдээн ...шье, тэрэнь шал буруу. Юун...эдэ, колхозой центртэхи һү...арна фермын хажууда ...гдоһон 2000-гаад шахуу тон... шэбхые тараалан дээрэ ...аа гэжэ мэдээндэ оруулһан ... Мүн Анугастайн комплексно ...н фермын дэргэдэ хэбтэ...г шэбхые сабшалангай га...зөөгдөө гэһэн мэдээн дам...даа. Тиигэжэ колхозой хү...лэгшэд хуурмаг мэдээ ...ургаса дээшэлүүлхэ тушаа ...юумэ хэнэгүй.

...булагай «Октябриин 40 ...колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр ...Ильин) наг шэбхэ гаргаха ...оройдоол 15 процент дүүр...нэ шухала хүдэлмэри илан... Туджуртуйн комплексно бри... (бригадирынь нүхэр Кури...) унжагайруулагдана. Наг ...зөөлгэдэ эндэ нэгэшье мори ...хэрэглэгдэнэгүй.

...хозой центртэ байдаг нэгэдэ...мплексно бригадынхид (бри...нь нүхэр Нимаев) тарая..., сабшалангай газар дээрэ ...шэбхэ мүн лэ удаанаар гар...һаянай ажаллажа эхилһэн «Беларусь» трактор үдэртөө ...одоной газарта ябажа, орой...-4 тэргэ шэбхэ зөөдэг. Кол...правлени, комплексно брига...хүтэлбэрилэгшэд мори унаа ..., шэбхэ зөөлгые түргэдүүл...аа анхаралаа табинагүй.

...Энээнһээ урда наг шэбхэгүй...е тарая тараяд лэ һуугааб...гай ерэхэдэ тарилга үнгэр... байха,— гэжэ колхозой ...гшэ А. П. Ильин убайгүй...дүүлбэ.

... хүрэнгэнь сэбэрлэгдэжэ, ... шанарта хүргэгдөөгүй, ...ие нара һалхинда байлгажа ...жуулха хүдэлмэри унжагай...дана. Юуб гэхэдэ, сушилка...нь бэлэн болоогүй.

...оо тараанай баян ургаса ... тула уһалагдадаг газарые ..., саг соонь ашаглаха шуха...магай олонхи колхозой та..., сабшалан уһаар элбэг Ку...ка горхые зубшан нэмжын... Хада уулын саһан хайлажа, ...һудал руу урдаһаар уни.... Теэд «Октябриин 40 жэл», ...най нэрэмжэтэ колхозуудай ...бэрилэгшэд һайрамай уһаар тараалан, сабшалангаа уһалха тухай ямаршье хэмжээ абаагүй. Поли дээрэ наг шэбхэ ехээр гаргажа тараагаад, һүүлээрнь уһалхада ямар аша туһатай байһыень колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд һайса мэдэхэ. Гэбэшье, уһалууриин системын канава һубаг болон элдэб гидротехническэ тухеэрэлгэнүүд заһагдажа эхилээдүй. Мүнөө хүрэтэр луговодуудай звенонууд эмхидхэгдээгүй байһаар.

Һайрамай уһаар тараалан уһалһан «Путь Октября» колхозойхидой дүй дүршэлые һайшаахаар. Хабарай урин дулаанда хүбшэ тайгаһаа эхи абаһан Киреть горхон руу хадын саһанай уһан сугларжа урдадаг. Тус колхозой луговодууд тэрэ уһаар тараалангаа шадамараар уһалжа, жэл бүри баян ургаса хуряадаг юм. Гэхэтэй хамта, Хамнигадайн бусад колхозууд һайрамай уһые тогтоохо арга боломжоёо хэрэглэжэ шаданагүй.

«Колхозно байгуулалтые улам саашадань хүгжөөхэ, МТС-үүдые хубилгаха тухай» КПСС-эй ЦК-гэй февральска Пленумэй тогтоолые, СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэлые аймагай ажалшад һайшаан угтаа. Аймагай колхозууд Хамнигадайн, Ехэ-Кударын МТС-үүдэй техникые худалдан абанхай. Зүгөөр трактор, машинанууд тарилгада ямараар бэлдэгдээ aаб гэхэдэ, зарим колхозуудта нилээд дутагдалнууд үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Калининай нэрэмжэтэ колхозой абаһан тракторнуудай жэжэ божо заһабарилга дүүрээгүй. Семёновкын комплексно бригадын «ДТ-54» трактор шэрдэгдээгүй зандаа. Колхозой правлениин газаа хэндэшье даалгагдаагүй хэдэн сеялкэ байдаг. Тиимэһээ, шүрэб гайхануудынь үгы боложо байна. Тракторнуудынь запасной частьнуудаар хангагдаагүй. Теэд, колхозой хүтэлбэрилэгшэд юу бодожо һууна гээшэб?

Мүн Калининай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ наг шэбхэ удаанаар зөөгдэнэ. Колхозой гурбан комплексно бригадада бүхыдөө 6 морин шэбхэ шэрэдэг. Энэнь тон үсөөн. Тиихэдэ Хамнигадайн комплексно бригадада һүүлэй үедэ энэ хүдэлмэри ябуулагданагүй тооной.

Хабарай тарилгын үедэ үдэр һүнигүй хээрэ газаа хүдэлдэг механизаторнуудай байха полевой станууд заһагдажа эхилээдүй, задагай зайдан байһаар. Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой Хара Толгой, Нарин Хүндүйн полевой станууд заһагдажа эхилээдүй байһаар. Иимэрхүү байдал бусадшье колхозуудта үзэгдэнэ.

Эдэ дутуунуудые дары усадхаха, шамдаха саг тулаал, нүхэд кударынхид.

Д. Болхоев, манай корр.

Үнэн сэхэ ажалаараа тракторист Нима Бадмаев Хоринн совхозой хүдэлмэришэдэй дунда хүндэтэй болонхой. Нимын жолоододог «Беларусь» трактор нэгэшье һаадгүйгөөр фермэдэ малай тэжээл зөөдэг, поли сабшалан дээрэ аргал шэбхэ гаргадаг. Энэ хүдэлмэридэ ябахадаа нүхэр Бадмаев үдэр бүриингөө даабарине үлүүлэн дүүргэнэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тракторист Н. Бадмаев сабшалан дээрэ наг шэбхэ зөөжэ ябана.

Н. Лубсандоржиевай фото.

Саашадаа бүри һайнаар ажаллая

(Закаменай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тракторист нүхэр В. Л. Жаркойн хөөрөөнһөө)

Манай хүдэлмэрилдэг Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз үнгэрһэн жэлдэ гектар бүриһөө дунда зэргээр 10,5 центнер ороoһо тараа хуряагаа һэн. Тиигэжэ 1956 онойхидо орходоо гектар бүриһөө 3,5 центнерээр ехэ ороoһо тараан хуряагдаа. Нёдондо жэл Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо Закаменай МТС-һээ хоёр тракторна бригада хүдэлмэрилһэн юм.

«Колхозно байгуулалтые саашадань хүгжөөхэ, МТС-үүдые хубилгаха тухай» КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолые, СССР-эй Верховно Соведэй сессиин шиидхэбэриие Закаменай МТС-эй механизаторнууд һайшаан дэмжээ. Энэ тогтоолоор зарлагдаһан суглаан дээрэ манай механизаторнууд һайнаар заһабарилагдаһан машина, трактораа жолоодон, колхоздоо ошохомнай гэжэ нэгэн дуугаар шиидхээ. Тиихэдэ, анханда манай хүдэлжэ байһан колхоз 9 трактор, 8 комбайн, мүн бусад техникэ хамта 700 мянган түхэригтэ худалдажа абаа.

Гэбэшье, түрүүшын үдэрнүүдтэ машина, техникээ заһабарилха, хэрэгтэй частьнуудаа хадагалха газар үгыдэжэ хүндэшэг ушарай тохёолдохонь дамжаггүй. Теэд байн байтараа хэрэгтэй байрануудые, гараж, сарайнуудые барижа һайнаар түбхинэхэбди.

Манай колхозой механизаторнууд энэ жэлдэ тарилгаяа эмхитэй һайнаар үнгэргэжэ, гектар бүриһөө дунда зэргээр 12 центнер ороoһо тараа хуряахабди гэһэн уялга абаа. Энэ уялгаяа заатагүй дүүргэхэ байһандаа найданабди.

Урдандаа, хоёр тээһээ хүтэлбэрилэгшэдтэй байхадаа, хэжэ байһан юумээ хүсэндэнь хүргэнгүй орхижорхихо али олон ушарнууд үзэгдэдэг һэн. Теэд энээнһээ хойшо гансал колхозой зүгһөө хүтэлбэрилэгшэдтэй болоходоо, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахадамнай хэһэн юумэмнайшье ехэ, олоһон олзомнайшье нэмэхэ бшуу. Колхоздоо хүдэлхэдөө МТС-һээ абадаг түлөөһэнһөө бага бэшые абаха байхабди. Саашадаа механизаторнуудай түлөөһые тараан ажал, мал ажалһаа ороһон доходһоо процентээр түлэбэл һайн гэжэ һананаб.

Мүнөө бидэнэр Түнхэнэй аймагай «Путь Ленина» колхозой тракторна бригадын бригадир, СССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Тахановай үүсхэлые халуунаар дэмжээд, хабарайнгаа тарилгада эдэбхи ехэтэйгээр бэлдэжэ байнабди.

Агроном, бухгалтер болон тоо бүридхэгшэдэй семинар болобо

Һаяхан Үшөөтэйн МТС-тэ колхозуудай тракторна паркын бухгалтернуудай, тракторна бригадын тоо бүридхэгшэдэй гурбан үдэрэй семинар үнгэргэгдэбэ. Тракторна паркын бухгалтернуудай, тракторна бригадын тоо бүридхэгшэдэй шэнэ эрхэ байдалда яажа ажаллаха тухайнь МТС-эй директор нүхэр Ильков һонирхолтой элидхэл хээ.

Мүн агрономуудай 5 үдэрэй семинар тэндэ болобо.

Манай корр.

ХАЙШАН ГЭЭД БАЯН УРГАСА АБТАНАБ

☆

(Мухаршэбэрэй аймагай „Коммунизм“ колхозой дүй дүршэлһөө)

☆ ☆

...өө ажахын культурануудай ун...н ургаса абахын тула, кол...колхозуудай урда ехэхэн зорил...ай табигдаһан тухай КПСС-эй ..., СССР-эй Министрнүүдэй ...эй Хандалга дотор хэлэгдэ...и. Тэрэниие бодото хэрэг дээ...бэелүүлхын түлөө дүй дүршэ...лан абалсаха, шэнэ, түрүү ...удые ажалдаа нэбтэрүүлхэ ...а болоод байһаниинь мэдээ...

...эй жэлнүүдтэ манай нютаг...а бороогой хомор байбашье, ...а бага болгоогүй, харин ... жэлдэ дээшэлүүлжэ бай.... Хэрбээ 1956 ондо 2 мянга ...гектар газарай га бүриһөө ...нтнер шэниисэ абаһан бай...нгэрһэн жэлдэ тэрэ газарһаа ...ай 11,6 центнер ургаса ху...а һэн. Бүхы 3 мянга гаран ... дээрэ 1957 ондо түсэбэй ...ороoһо тараанай гектар бү... 9,1 центнер ургаса хуряахын ..., 9,6 центнер хуряажа абааб...

...шан гэхэдэмнай тараанай ур...ехээр абтанаб? Энэ асуудалда ...усахада иимэ юм. Ямаршье ур...нуудые эртын пар дээрэ тари... ургаса ехээр абтадаг. Манай ...ндо эртын пар апрель һараһаа ..., июниин 10 болотор хаха.... Юуб гэхэдэ, июнь һара...хойшо хахалагдаһан пар дээ...биратай ургаса абтадаггүй ...энээниие ингэжэ баримтал... 1956 оной июниин һүүл багта ...гектар газарта пар хахалһан ...абди. Теэд тэндэ 1957 ондо ...сэ тарихадамнай, гектарай 8 ...нер ургаса абтаа һэн. Тиихэдэ ...ин 10-най урда тээ хахалагда...арай гектар бүриһөө 18,8 цент...ургаса абтаһан байгаа. Энээ...бодоходо, эртын пар хахалал...онь һарын түрүүшын 10 хоног...үргэхэ ёһотой. Хэрбээ энэ бол... пар хахалалга оройтобол, газарай хүрьһэн намар болотор хүсэд шанараа һайжаруулжа шададаггүй.

Газарай хүрьһэ зөөлэрүүлхын тула зунай сагта культиваци хэгдэнэ. 1957 ондо зарим участогуудта хоёр дахин культиваци хэгдээ. Гадна, парые хоёрложо хахалха шухала. Тиихэдэ газарай хүрьһэн зөөлэрдэг, тэрээндэ бороогой уһан шэнгэсэтэй байдаг.

Намар хахалһан парта (зябь) тарилга хэхэдэ, хабар тараанай узуур хахалаад тариһанда орходоо бага ургаса үгэдэг юм. Намар хахалһан газар үбэлэй хүйтэндэ хүрэшэдэг. Тиигээд газарайнь шоройдо ямаршье хубилалта болоногүй. Мүн үбэлдөө ороһон саһан поли дээрэ тогтодоггүй, һалхинда туугдашадаг. Газарай шииг нойто хатаажархихагүйн тулада хабар эртэ парай газарые борнойлоод, тарилга хэнэбди.

Поли дээрэ нютагай үтэгжүүлгэ ехээр хэгдэнэ. Жэл бүри 1000-гаад гектарта саһан тогтоогдоно. Саһа тогтоогдоһон газарһаа гектарай 2—3 центнер ургаса ехээр абтана. Мүнөө наг шэбхээр үтэгжүүлэгдэһэн 400 гаран гектар тараалантайбди. Тэрэ тоодо 40-өөд гектар газарта шэбхэ шорой суперфосфадтай холигдожо адхагдаа.

Эрхим шанарай үрэһөөр тарилга хэгдэнэ. Тараа хуряалгын үедэ үрэһээ хүсэд хүрэхөөр хаагаад, октябрь һарын тэн багаар лабораторидо абаашажа шалгуулнабди. Тэрэнэй һүүлээр эгээл һайн шанартай үрэһэн шэлэгдэжэ, тарилгада үлөөгдэнэ.

Һүүлэй хэдэн жэл соо манай колхоз өөрынгөө үрэһөөр тарилга хэнэ. Мүнөө жэлдэ тарилга хэгдэхэ үрэһэ хүрэнгэмнай хүсэд хаагданхай. «Лютесценс-62» сортын шэниисын, «Онохойская» сортын хара тараанай, «Червонец» сортын ячмениин, «Тулунская 86/5» сортын овёсой, «Бурят-Монгольская» сортын гречухын үрэһэтэйбди. Шэнэ сортын овёсоор нёдондо тарилга хэжэ манай колхоз баян ургаса хуряагаа, һайн шанартай үрэһэ хүсэд хүрэхөөр хаагаа.

Ямар болзорто, ямар аргаар тарилга хэхэдэ һайн бэ гэһэн асуудалда харюусахада иимэ байна. Бидэнэр арга бэшэ жэл бүри нэгэл болзорто тариха гэжэ оролдодоггүйбди. Энэ ушарта жэл жэлэй онсо илгаае хараадаа абалсаха шухала. Хара тараа, шэниисые манай колхоз апрель һарын хуушаар таридаг заншалтай. Зарим жэлдэ хара тараае майн 2—3-һаа, шэниисые майн 12—15-һаа оройтуулангүй тарихада һайн ургаса үгэнэ. Тарилгаяа эгээн түрүүлэн хабар хахалагдаһан газар дээрэ, удаань пар дээрэ хэдэг байнабди. Иигэжэ тарилга хэхэдэ хабар хахалагдаһан газар шииг нойтоор элбэг байдаг юм. Овёс, ячмень хоёр июниин 1 болотор таригдажа дүүрэнэ. Тиихэ зуура ороoһо тараанай 85 процентнь хэрээһэлүүлэн таригдадаг. Тарилгын нормо дунда зэргээр гектар бүридэ 1,9 центнер шэниисэ, 1,6 центнер хара тараа, 1,5 центнер овёс, 0,7 центнер гречихэ тарихаар тогтоогдонхой. Гэбэшье, газар газарайнгаа хүрьһэнэй шанарые хараадаа абажа, энээнээ ехэ бага болгодог байнабди.

Тарилгын болзорые тогтооходоо гансахан байгаалиин байдалые хараада абаха бэшэ, мүн полиингоо ямар газарта байһые харалсаха хэрэгтэй. Заримдаа нэгэ бригадын газар дээрэ ороoһо тараан хэлхыдээ адляар эдеэшэдэггүй, тэндэ намартаа хюруу адли болзорто унадаггүй, саһаншье эртэ, орой ородог гэжэ байха. Эдэ бүгэдые хараада абангүй байхын аргагүй.

Энэ жэлдэ нёдондонойхиһоо хараа байса дээшэ ургаса абаха уялгатайбди. Парти, правительствынгаа анхарал оролдолгодо харюу болгон, мүнөө жэл ороoһо тараанай гектар бүриһөө 12 центнерһээ бага бэшэ, хартаабхын — 100—110 центнерһээ, овощиин 100 центнерһээ бага бэшэ ургаса хуряаха гэжэ шиидэгдээ. Абаһан энэ уялгаяа дүүргэхэ арга боломжонууд манда гүйсэд бии.

КПСС-эй ЦК-гэй февральска Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй 1-дэхи сессиин шиидхэбэриин үндэһөөр колхознай өөһэдын машина, техникэтэй болобо. Хэрбээ урдань үндэр баян ургасын түлөө олонхи механизаторнууд үнэн сэдьхэлһээ оролдодоггүй байгаа һаа, мүнөө иимэрхүү ушар үзэгдэхэ ёһогүй. Яахадааб гэхэдэ, механизаторнуудай ажалай түлөөһэн гол түлэб абаһан ургасаһаань дулдыдаха бшуу.

Колхознай хабарайнгаа тарилгада хүсэдөөр бэлдэнхэй. Трактор, машинанууд заһагдаад, мори унаа, тэргэ, тоног түхеэрэгдээд байна. Эрхим сортын, һайн шанартай үрэһэн бии.

Мүнөө 2186 гектар тухай эртэ хахалагдаһан партайбди. Тэрээндээ шэниисэ тарихабди. 1000 гаран гектарта саһан тогтоогдоо, 816 тонно наг шэбхэ полидо зөөгдөө. Тарилгынгаа газарай 85 процентһээ бага бэшэдэнь хэрээһэлүүлжэ тарилга хэхэмнай. Тиимэһээ энэ жэлдэ үндэр баян ургаса абахые оролдохобди.

В. Шамколович, Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой агроном.

США-гэй президент Д. Эйзенхауэртэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой эльгээһэн бэшэг

США-гэй президент Д. Эйзенхауэртэ дамжуулжа үгэхынь тула, США-да байдаг СССР-эй элшэн сайд М. А. Меньшиков СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой бэшэгые США-гэй гүрэнэй секретарь Д. Ф. Даллеста апрелиин 4-дэ барюулаа.

Энэ бэшэг доро толилогдобо.

Хүндэтэ господин президент,

Элдэб түхэлэй атомна, водородно буу зэбсэгэй туршалгые дары болюулха тухай асуудал мүнөө үедэ уласхоорондын харилсаанай эгээл шухала, хойшолуулагдашагүй асуудалнуудай нэгэн болоно. Имагтал энэ асуудал дэлхэйн бүхы оронуудта һуудаг олон миллион хүнүүдые тон ехээр һанаата болгоно. Ядерна буу зэбсэгэй тэһэлэгдэн туршагдажа үргэлжэлһөөр байхадань, бүхы хүн зоной, тэрэ тоодо политическэ ажал-ябуулагшадай, эрдэмтэн мэргэжэлтэдэйшье, хото хүдөөгэй эгээлэй хүнүүдэй, ажалшадай, үхибүүдэй эхэнүүдэй ехээр юундэ һанаата боложо байһые бэлэхэнээр ойлгохоор. Ушарынь, эдэ туршалгануудай хэгдэхэдэ буу зэбсэг улам түргэнөөр бүтээгдэнэ, хүн зониие бүри олоор хюдаха, һандаргалта хэхэ шэнэ түхэлэй ядерна буу зэбсэг бүтээгдэнэ, тиигэжэ хүн түрэлтэндэ ушаруулагдажа магад атомна дайнай аюул бүри ехээр һүжэрөөгдэнэ.

Энээнһээ байтагай туршалга хэхын тулада атомна, водородно буу зэбсэгэй мүнөө, амгалан тайбан байдалда саг үргэлжэ тэһэлэгдэжэ байхада, амгалан һуудалтай, ямаршье юумэ һэжэглэдэггүй, ямаршье гэм хээгүй элдэб оронуудай зоной бэе махабадада ехэ хоро хүргэгдэнэ. 44 ороной 9235 эрдэмтэдэй, тэрэ тоодо Америкын Холбоото Штадуудай, Советскэ Союзай элитэ ехэ олон эрдэмтэдэй гараа табиһан гүйлта энэ оной январьда Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин генеральна секретарьта барюулагдаһан байгаа. Ядерна бомбо тэһэлэн туршаха бүри радиоактивна тооһон улам ехэ болоно, тиигэжэ бүхы дэлхэйн хүнүүдэй бэе махабадада хоро хүргэгдэнэ, ерээдүйн үетэнэй һайнаар бэхижэн ургаха ябадалда аюул тохёолдуулагдана гэжэ тэрэ гүйлта соо хэлэгдэһэн байна.

Эдэ бүгэдые хараадаа абан, Советскэ правительство хадаа ядерна буу зэбсэгэй туршалга болюулха тухай асуудал шиидхэлгые саашадаа хойшолуулжа болохогүй, юундэб гэхэдэ, хүн зоной бэедэ заһагдашагүй хоро хүргэжэ болохо байна гэһэн тобшолол хээ.

Мүнөө оройдоол гурбахан гүрэн—СССР, США, Великобритани гурбан—ядерна буу зэбсэгтэй. Тиимэһээ ядерна буу зэбсэгэй туршалга болюулха тухай яһала хилбар бэлээр үгэеэ ойлголсожо болохо гээшэ.

Хэрбээ туршалгануудай мүнөө болюулагдаагүй һаа, нэгэ хэды сагай үнгэрөөд байхада бусад оронуудшье ядерна буу зэбсэгтэй боложо болохо. Тиигээ һаань, туршалга болюулха тухай үгэеэ ойлголсохонь бэрхэдэхэ байһаниинь ойлгосотой.

Атомна, водородно буу зэбсэгэй туршалга болюулаял гэжэ дурадхан, һүүлэй гурбан жэлэй туршада Советскэ правительство нэгэнтэ бэшэ Америкын Холбоото Штадуудай, Великобританиин правительствонуудта хандаа. Холбоото Штадуудай правительствын, тэрэшэлэн Великобританиин правительствын ядерна туршалгануудые ямаршье болзоргүйгөөр болюулха дурагүй байһан дээрэһээнь, эдэ туршалгануудаа ядахын сагта ямар нэгэн түсхай болзор соо, жэшээнь, 2—3 жэлээршье һаань болюулаял гэжэ Советскэ Союз дурадхаһан байна. Ядерна туршалгые болюулха хэрэгэй хойноһоо уласхоорондын түсхай хиналта тогтоохо гэжэ СССР-эй дурадхал соо хараалагданхай.

Эдэ бүхы дурадхалнуудай оруулагдабашье, ядерна туршалга үгэдүүгүйгөөр дары болюулха тухай, ядабаа тэрэниие саг зуура болюулха тухай асуудалаар мүнөө болотор үгэеэ ойлголсожо шадаадүй байһамнай шаналмаар.

Атомна, водородно буу зэбсэгэй туршалгые хаа хаанагүй болюулха бодото эхи табихые эрмэлзэн, тиихэдээ хүн зониие олоор хюдаха атомна дайнай аюулые хүн түрэлтэнһөө эсэслэн зайсуулха хэрэгтэ түрүүшын алхам хэхын тулада бүхы түхэлэй атомна, водородно буу зэбсэгэй туршалгые Советскэ Союзда хэхэеэ болихо гэһэн тогтоол Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Совет абаба.

СССР-эй Верховно Соведэй энэ тогтоолые дүүргэлтэ болгон, Советскэ правительство **бүхы түхэлэй атомна, водородно буу зэбсэгэй туршалгые 1958 оной мартын 31-һээ эхилэн манай орондо болюулха гэһэн шиидхэбэри абаа.**

Мүн лэ иимэ алхам хыт гэжэ Советскэ правительство Америкын Холбоото Штадуудай правительствода, тэрэшэлэн Великобританиин правительствода дурадхана.

Хэрбээ мүнөө ядерна буу зэбсэгтэй оронуудай правительствонууд СССР-эй энэ дурадхалые дэмжэжэ, саашадаа туршалгануудые болюулха тухай шиидхэбэри өөһэдынгөө зүгһөө абаа һаань, бүхы дэлхэйн арад зониие тон ехээр һанаата болгожо байһан асуудал одоол шиидхэгдэжэ, гүрэнүүдэй хоорондо бодото этигэл найдабари тогтоохо, эб найрамдал тогтонижоруулха хэрэгтэ ехэ алхам хэгдэхэ байна.

Зүгөөр, ядерна буу зэбсэгтэй оронуудай правительствонуудай Советскэ правительствын энэ шиидхэбэриие дэмжэхэ дурагүй байжа, урдынхидаал адляар атомна, водородно буу зэбсэгые тэһэлэн туршажал байгаа һаань, Советскэ Союз аюулгүй байдалаа хангахын тулада, ядерна туршалга болюулха тушаа абаһан уялгаяа саашадаа дүүргэхэ аргагүй болохо байһаниинь ойлгосотой. Иимэ юумэн бү болоһой гэжэ Советскэ правительство хүсэнэ.

Америкын Холбоото Штадуудай правительство Советскэ Союзай үүсхэл дэмжэжэ, ядерна буу зэбсэгэй туршалгые хаа хаанагүй хэтэ мүнхэдөө болюулха арга олгохо бэзэ гэжэ СССР-эй правительство үнэн зүрхэнһөө найдана.

Манайл хоёр гүрэн—атомна, водородно буу зэбсэг эгээл түрүүн бүтээһэн, иимэ буу зэбсэг нилээд ехээр суглуулһан СССР, США хоёр лэ—ядерна буу зэбсэгэй туршалгые хойшолуулангүй болюулха гэһэн һайн һайхан хэрэгтэ үүсхэл гаргаа һаань һайн бэлэй гэжэ Советскэ правительство тоолоно.

Мүнөө үеын ядерна буу зэбсэгһээ боложо, хүн зондо ушаруулагдаха гасалан хохидолһоо тэдэниие абарха замда хэгдэхэ түрүүшын энэ бодото алхам урагшаа дабшаха замымнай хүнгэдхэхэ, атомна дайнай аюулые арадуудһаа сүм зайсуулха гэһэн зорилго шиидхэхэдэмнай айхабтар ехэ туһа боложо үгэхэ байна. Атомна, водородно буу зэбсэгэй туршалгын болюулагдахада, уласхоорондын политическэ оршон байдал бүхы дээрээ нилээд һайжаржа, уласхоорондын шиидхэгдээгүй бусад асуудалнуудые нэгэ тээшэнь харуулха эгээл таатай зохид эрхэ байдал бии болохо байһыень арсаха хүн байхагүй бэзэ.

Советскэ правительствын энэ бэшэг соо оруулһан дурадхалнуудые Америкын Холбоото Штадуудай Правительство дэмжэхэ бэзэ гэжэ найдахыемнай, господин Президент, зүбшөөгыт.

Үнэн зүрхэнһөө хүндэлэгшэ

Н. ХРУЩЕВ.

Үндэр дээдэ тушаалта
Дуайт Эйзенхауэртэ,
Америкын Холбоото Штадуудай
президентдэ.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ“ БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Эхэ хонидой тэжээлые һайжаруулха“

Иимэ гаршагтайгаар манай газетэдэ толилогдоһон статья соо Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо хонидой тоо толгойе олошоруулха хэрэгтэ анхарал багаар табигдаад байһан тухай хэлэгдэһэн юм.

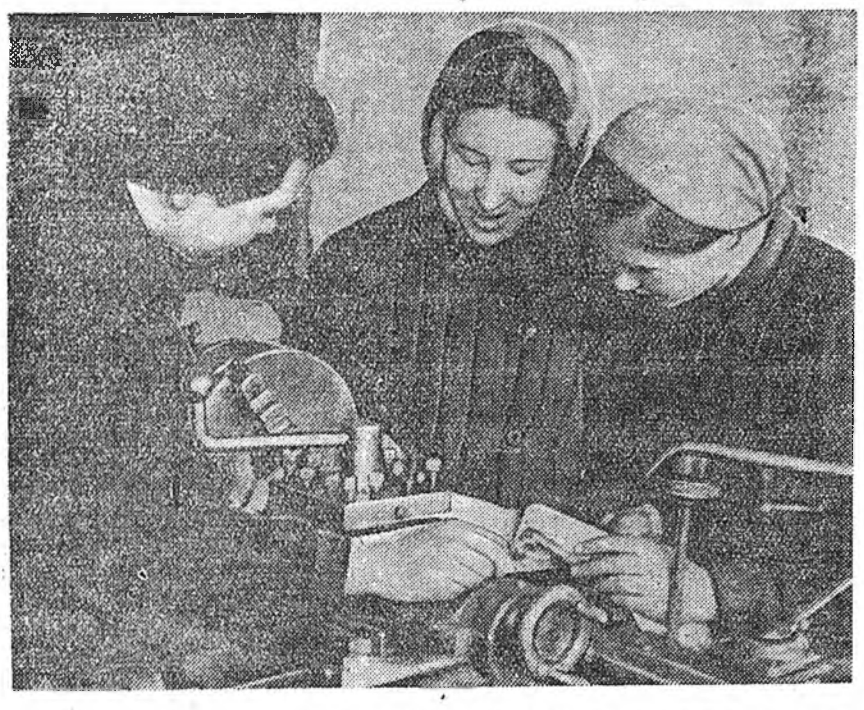
Тус статья дурсагдаһан колхозой правлениин, партийна бюрогой гэшүүдэй түсхай зүблөөн дээрэ үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэжэ, хонин һүрэгөө олошоруулха тушаа түсхай хэмжээ абтаба гэжэ КПСС-эй Кударын айком редакцида мэдээсэбэ.

Муугаар хүдэлмэрилөөд ажалһаа сүлөөлэгдэбэ

Манай газетын 20-ной номерто «Сухалтай наймаалагша, суургатай магазин» гэһэн гаршагтай бэшэг толилогдоһон юм. Тэрээн соо Эгэтын МТС-эй дэргэдэхи дежурна магазинай наймаалагша нүхэр Ильинэй хангалтагүй хүдэлмэри тухай хэлэгдэһэн байгаа.

Бэшэг соо хэлэгдэһэн баримтанууд зүб байжа, магазинай наймаалагша нүхэр Ильин ажалһаан сүлөөлэгдэбэ гэжэ Ярууный аймпотребсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр Подшивалов манда мэдээсээ.

Заводой түрүүшүүл

Селендумын станок бүтээдэг завод. Энэ заводойхидой бүтээһэн модо хюрөөдэдэг станогууд республикымнай колхоз, совхозуудта, предприятинуудта олоор хэрэглэгдэдэг болоо.

Заводой хүдэлмэришэд шэнэ станогуудые шадаал һаа олоор гаргадаг болохые оролдоно. Нүхэр Калимуллинай хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай бригада социалистическэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсана. Энэ бригадынхид февраль һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид 150 процент дүүргэһэн байгаа. Мартын даалгабарие 220 процент дүүргэхэ гэһэн уялга абанхай. Мүнөө эдэнэр хэлэһэн үгэдөө хүрэхын тула яһала һайнаар, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллана. Мүн заводой бусадшье һалбарида ажалладаг хүнүүд үдэр бүриингөө даабарие үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэнэ. Хүдэлмэришэд Б. Вершаловский, А. Петров, А. Боровков, Д. Дамбаева гэгшэд халаан бүриингөө даабарие 200 процентһээ доошо бэшээр дүүргэнэ. Заводой түрүү технологуудай нэгэн—Раиса Прохорова залуушуулай хэһэн хүдэлмэрие шалгадаг, ойлгоогүй юумыень заажа үгэдэг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой технолог Раиса Прохорова (дундань) бүтээгдэхэ деталиин дүрсэ-зурагтай залуушуулые танилсуулжа байна.

Н. Тимошенко.

Механик-уралан нарижуулагша

Улан-Удын пристаниин «Маршал Чойбалсан» пароходой механик Константин Филиппович Лохов эрхим уралан нарижуулагша гэжэ суурхадаг. Энэ нүхэр жэл бүхэндэ уралан нарижуулгын хэдэн дурадхал оруулжа, ажалай бүтээсые нилээд дээшэлүүлнэ.

Нүхэр Лоховой механигаар ажалладаг пароход хоёрдохи жэлээ заводской заһабарилгада табигдангүй, тамаралгада гарахань. Үнгэрэгшэ жэлдэ пароходойнь бүхы механизмууд ямаршье гаргашагүйгөөр заһабарилагдаһан юм. Иимэ үүсхэл ехэтэй ажалайнгаа түлөө нүхэр Лохов «Социалистическэ мүрысөөнэй отличник» гэһэн значогоор шагнагдаа.

Д. Балданов.

Мал һайнаар адуулагша

Совхозой центр Капчеранка тосхонһоо Усть-Киран ошоһон харгыгаар арбаад модоной тухайда ябахадамнай, үндэр хадын хормойдо һүрэг малай эдеэлжэ байхань харагдаба. Эмээл моритой, буу үргэлһэн, ута модо бариһан хүн иишэ тиишээ гүйлгэжэ, үхэр тогтооно. Дүтэлжэ ошоходомнай энэ нүхэр совхозой хоёрдохи фермын эрхим мал адуулагша Самбу Цыренович Занданов байба.

1950 онһоо бэлшээн таргалуулха гүүртын мал адуулагшаар хүдэлжэ байһан нүхэр Занданов жэлһээ жэлдэ ажалдаа эрхим амжалта туйлана. Үнгэрһэн жэлдэ малайнгаа шэгнүүрые нэмээхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргээ һэн. Тэрэнэй ашаар гүрэндэ тарган мяхан тушаагдаа.

Мал адуулагша Самбу Цыренович бэлшээрээ тухайлжа, хэды хуби болгон хубаагаад, тэдэ участогуудтаа малаа ээлжээгээр адуулдаг. Мүн үбһэ ногооной, таряалангай ургасын хуряагдажа дүүрэхэтэй сасуу тэндэ малаа адуулдаг юм.

Саг сагтань малаа сособой уһалдаг заншалтай. Мүнөө дулааржа эхилхэтэй хамта, Самбу Цыренович 216 толгой эбэртэ бодо мал Дулмажап басагантаяа хамта адуулна. Харууһалжа байһан малынь туд бүри сүүдхэдээ 550—600 граммаар шэгнүүрээ нэмэнэ.

—Мяха, тоһо, һүнэй хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-е ойрын жэлдэ хүсэхэ бүгэдэарадай хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулжа байнаб,— гэжэ нүхэр Занданов хөөрэнэ.

Б. Доржиев.

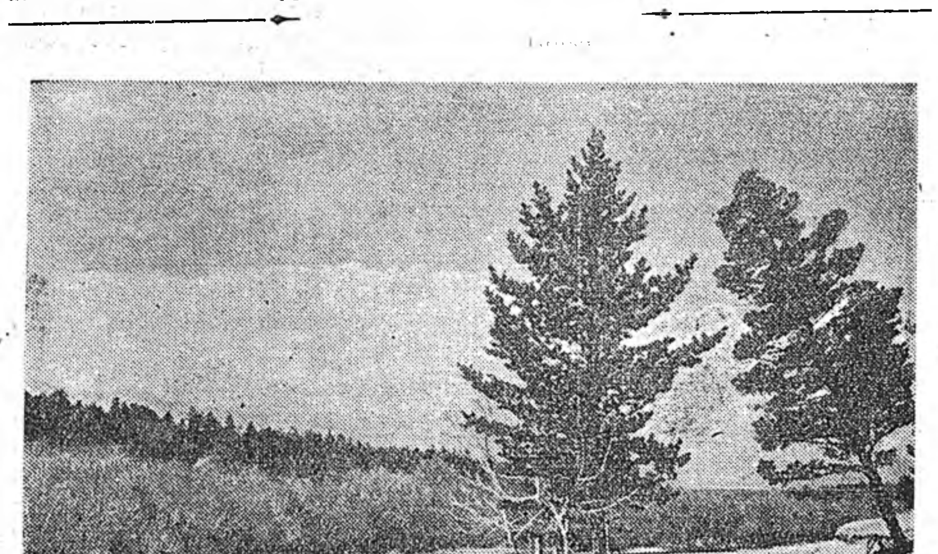
Үдэртөө 10—12 литр һү һаана

«Путь коммунизма» колхозой эрхим һаалишан Бадма Холбоева СССР-эй Верховно Советэй сессиин түүхэтэ шиидхэбэринүүдтэй танилсаад, шэнэ эршэ хүсэтэйгөөр ажаллахаб гэжэ мэдүүлээ.

Мүнөө нүхэр Холбоева үдэртөө үнеэн бүриһөө 10—12 литр һү һаана.

Д. Зандеев.

Түнхэн.

ХАБАР.

Л. Апреловэй фотоэтюд.

Ажалай вахтада жагсаба

Улан-Удын мяханай комбинадта СССР-эй Верховно Советэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөн улам үргэлжэлһөөр. Комбинадай залуу хүдэлмэришэд ВЛКСМ-эй XIII съездые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтахын тула майн урда тээхи ажалай вахтада жагсаба.

Мүрысэгшэдэй түрүү зэргэдэ колбасна заводой Анатолий Лесковой хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай бригада түрүүлжэ ябана. Тус бригадынхид февраль һарын дүнгөөр гансахан комбинат дотороо бэшэ, бүхы район соогоо түрүү һуури эзэлээ.

Н. Святогор.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Венгриин олониитын гол анхаралда

БУДАПЕШТ, апрелиин 6. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Венгридэ ошоод байһан Советскэ Союзай Партийно-Правительственна делегацида Венгриин олониитэ гол анхаралаа хандуулжа байна. Венгриин сүлөөлэгдэһөөр 13 жэлэй ойн һайндэртэ делегациин хабаадалсаһан тухай, советскэ айлшадай Сталинварош ошожо ерэһэн тухай, Адонь тосхоной хүнүүдтэй, Дунайн металлургическа комбинадай хүдэлмэришэд, инженернүүдтэй, Сталинварошто болоһон митингдэ хабаадагшадтай Н. С. Хрущевой уулзаһан, хөөрэлдэһэн тухай дэлгэрэнгы мэдээсэлнүүдые газетэнүүд толилно. Партийно-Правительственна делегациин Венгридэ айлшалһан ушар венгер-совет хани харилсаае али болохоор үргэдхэхэ, хоёр ороной арадуудай ахадүүгэй хани барисаае улам бэхижүүлхэ юм гэжэ газетэнүүд онсолон тэмдэглээ.

Апрелиин 4-дэ Будапештдэ болоһон ажалшадай митинг дээрэ Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгые Венгриин олониитэ ехээр һонирхон угтаа.

«Непсабадшаг» газетэ «Эб найрамдалай хүсэнүүдтэй хамта» гэһэн түрүү бэшэг толилоо. Советскэ Союзай зүгһөө ядерна буу зэбсэгэй туршалга болюулха тухайда, мүн энэ асуудалаар США-гэй засагаархидай баримталдаг һанамжые шүүмжэлэн хэлэһэн советскэ делегациин толгойлогшын үгэ тухайда тэрэ түрүү бэшэг соонь дэлгэрэнгыгээр хэлэгдэнэ.

Сүлөөлэгдэһөөр 13-дахи жэлэйнь үдэр дэлхэйн политикын ажал-ябуулагшад Венгридэ гол анхаралаа хандуулжа байна гэжэ газетэ бэшэнэ. Эндэ боложо байһан хэрэгүүдэй хойноһоо, эндэ хэлэгдэһэн үгэнүүдые бүхы дэлхэйнхид адаглан харана. Эдэ үгэнүүдые тэдэнэр тон наряар шэнжэлжэ, удха шанарыень сэгнэнэ. Эдэ бүгэдэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, дэлхэйн эгээл хүсэтэ гүрэнүүдэй нэгэн—Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай хүтэлбэрилэгшэ Будапештын ажалшадай митингын трибунаһаа бүхы дэлхэйдэ хандаа бшуу.

Водородно, атомна бомбонуудые тэһэлэн туршахаяа болиел гэжэ баруун гүрэнүүдтэ Н. С. Хрущевой хандаһан тухайнь бэшэхэ зуураа, газетэ иигэжэ мэдүүлнэ: эдэ гайхамшагта үгэнүүдэй хэлэгдэхэдэ, митингдэ хабаадаһан хахад миллион хүн хүсэтэ шангаар «ура» хашхаралдаа, нэрьемэ шангаар альгаа ташаа. Өөһэдынгөө ами наһанай, ерээдүйн байдалай түлөө һанаата боложо байһан хүн түрэлтэнэй хүсэл бодолые эдэ хахад миллион хүнэй харуулһаниинь элитэ.

ГДР Чехословаки Польша гурбанай Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд уулзахань

БЕРЛИН, апрелиин 5. (ТАСС). Чехословакиин Республика, Польшын Арадай Республика, Германска Демократическа Республика гурбанай Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд удаадахи неделидэ Прагада уулзахань гэжэ АДН агентство мэдээсэбэ. Һүүлэй үедэ болоһон уласхоорондын ушар хэрэгүүдтэй холбоотой асуудалнуудые гурбан гүрэнэй министрнүүд зүбшэн хэлсэхэ юм.

Алжирта боложо байһан сэрэг дайнһаа тэрьедэжэ Тунис ороһ[...] Тала-Касэрын гэжэ нютагта байрлаанхай.

ТАСС-эй фотохро[...]

Суматра аралай хүн зон буһалгаашадта эсэргүүсэн тэмсэнэ

ПЕКИН, апрелиин 5. (ТАСС). Буһалгаашадай эзэмдээд байһан нютагуудта тэдээндэ эсэргүү хүдэлөөн улам үргэдэжэ байна гэжэ Антара агентство мэдээсэнэ. Политическэ, ниитын ажал-ябуулагшад, тэрээнһээ байтагай буһалгаашадай сэрэгэйхидшье энэ хүдэлөөндэ хабаадана. Иимэ хүдэлөөндэ хабаадһанайнгаа түлөө Суматрын эгээл томо партинуудай хүтэлбэрилэгшэд, тэрэ тоодо национальна партиие ударидагша, урдань Индонезиин хүдөө ажахын министр байһа[...] Карим гэгшэ тушаагдаа.

Суматрын тэг дундахи ню[...]дай полициин начальник Қах[...] олон полициинхидтай хамта [...] гаашадһаа тэрьедэн, бүглүү модон руу ошоо. Буһалга[...] сэрэгэй батальонуудай нэгэн[...] мандир, мүн энэ батальоной ротын командирнууд өөһэдын[...] дэн зуун солдадуудые абаад[...] лээ. Тиигээд мүнөө буһалга[...] эсэргүү тэмсэл хэжэ байна.

Индонезиин буһалгаашадай сэрэгэй дун[...] восстани болоно

ДЖАКАРТА, апрелиин 5. (ТАСС). Хусейн-Правиранегара түрүүтэй буһалгаашадай шэбээлһэн Букиттинги городто сэрэгшэдэй, полициин частьнуудай восстани болоо гэжэ хэблэл мэдээсэнэ. Майор Норматисай командалдаг 140-дэхи батальон буһалгаашадай хүтэлбэрилэгшэдэй захиралтые дүүргэхэһээ апрелиин 3-да арсаад, Букиттинги городһоо гараа. Тэдэнэр город руу дүтэлжэ [...] правительствын сэрэгшэдтэй[...] хэеэ ошоо. Букиттингидэ бу[...]шад арга хургаа оложо яда[...] хардашоод байна. Буһалгааш[...] сугтаа ажаллахаяа арсаһан[...] түлөө городой мэр, мүн му[...]литедэй 4 гэшүүн тушаалһаа [...]гагдаа. Букиттингиин радио[...] жуулга хэхэеэ болинхой.

США Бирма дотор хорото ябуулга [...]

ПЕКИН, апрелиин 5. (ТАСС). Паан городһоо (Каренскэ гүрэн) 30 миль холо оршодог нютагта һүүлэй недели соо 4 американец самолёдһоо буулгагдаа. Тэдэнэр ехэ буу зэбсэг, һомо абаад буугаа гэжэ Бирмын «Пьидаунсу» газетэ мэдээсэнэ.

Юрын хүнэй хубсаһа үмдэһэн америкынхид Таиланд тээһээ Бирма руу ходо ороно гэжэ газетэ бэшэнэ.

Шанска гүрэндэ байдаг К[...] гэжэ нютагта Таиланд тээһэ[...]га шахуу гоминдановецууд ор[...] дэнэр эгээл шэнэ түхэлэй бу[...] сэгтэй ябаа гэжэ газетын корр[...]дент мэдээсэбэ.

Бирмэдэ доторой арсалдаа[...] хэхэ зорилгоор империали[...] хорото ябуулга хэжэ байна[...] Бирмын национальна нэ[...] фронтын мэдүүлгэ соо хэлэгд[...]

Тобшо мэдээсэлнүүд

✦ Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Чунцин нютагтахи станок бүтээдэг «Цзяньшэ» заводто 2 тонны, «Янцзы» гэжэ шэнэ ашаанай машина бүтээгдэдэг болоо. Энэ автомашина часай туршада 78 километр ябаха шадалтай. Энэ машина городуудта, хүдөө нютагуудта хэрэглэгдэхэ.

✦ Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын Египетскэ районой эко[...] болон худалдаа наймаанай м[...] Кайсуниин уряалаар, Египед[...] бэнгэй уласхоорондын яарма[...] баадахаяа СССР-эй Хүдөө а[...] министр В. В. Мацкевич, Узб[...] ССР-эй Хүдөө ажахын м[...] Д. Ханазаров гэгшэд Каир е[...]

✦ Баруун Германиин про[...]зуудай нэгэдэл майн һайндэр[...]рюулһан уряал толилоо. ФРГ[...]на буу зэбсэгээр зэбсэгжүүл[...] ёһогүй гэжэ профсоюзуудай н[...] мэдүүлээ.

✦ Германска Демократическ[...]публикын эгээл томо городууд[...]гэн болохо Дрезден болон А[...] Ковентри городуудай хоорон[...] нягта холбоо барисаан байг[...]даа. Эдэ хоёр город дэлхэйн[...]дохи дайнай үедэ ехээр һанд[...]даһан байна. ГДР-тэ «Дрезде[...]вентри хорой хани барисаан[...]митет» байгуулагдаа. К[...]риин муниципальна совэдэй[...]лөөлэгшэд Дрезден ерээ. Т[...] ажалшадай ажабайдалые, Д[...] городой ямараар һэргээгдэж[...]һые хараха юм.

✦ Мүнөөнэй Ирагай правит[...]вые толгойлогшо Нури Саид[...]периалистнуудта һаймһаранги[...]тикые буруушаан, Ирагай н[...] Багдадта студентнэр апрелиин[...] демонстраци хээ. Ирагай поли[...]дээн руу буудажа, хэдэн [...] шархатуулаа. Демонстраци[...]баадаһан олон хүн тушаагдаа [...] МЕН агентство дамжуулна.

✦ Һаяар Бомбей штадта [...] бэдэрэлгэ эхилхэнь. Мүнөө [...] ошоод байһан советскэ инженер[...]нигүүд индиинхидтэ ехэ туһал[...] үзүүлхэ юм.

Уласхоорондын мэнжэлэл

«Советскэ Союзай зүгһөө атомна, водородно буу зэбсэгэй бүхы туршалгануудые болюулха тухай СССР-эй Верховно Советэй нэгэн дуугаар шиидхэбэри абаһан үдэр боложо, 1958 оной мартын 31-нэй понедельник дэлхэйн түүхэдэ орохонь. Тиигэжэ Хиросима, Нагасаки дээрэ атомна бомбын хаягдаһанһаа хойшо бүхы дэлхэйдэ ушаруулагдажа байһан атомна аюулые хүн түрэлтэнһөө эсэслэн зайсуулха, тэрэниие хэрэглэхэ ябадалые эсэслэн хорюулха түрүүшын алхам хэгдээ». Совет ороной гаргаһан эб найрамдалта шэнэ үүсхэл тушаа олон миллион хүнүүдэй бодожо байһан һанал бодолые иимэ үгэнүүдээр «Ланд ог Фольк» гэжэ Даниин газетэ харуулаа. Ядерна буу зэбсэгэй туршалгые болюулха тухай советскэ парламентын тогтоол хадаа түүхэтэ ехэ хэмжээн мүн, энэнь амгалан тайбан байдалай түлөө, ерээдүйн үетэнэй хуби заяанай түлөө бүхы арадуудай эльгэ зүрхэеэ үбдэн, һанаагаа зобожо байхыень больгохо гэһэн зорилготой гэжэ хүн түрэлхитэнэй олонхинь тоолоно.

Ядерна буу зэбсэгэй туршалгые болюулхын хойноһоо олон жэлэй туршада бүхы оронуудай арадууд үсэд шангаар тэмсэнэ. Эдэ туршалганууд уласхоорондын түгшүүрилые айхабтар шанга болгожо, дайнай аюулые улам һүжэрөөхэһөө гадна, хүн зоной, ерээдүйн үетэнэй ами наһанда, махабададань ехэ хоро хүргэжэ байна ха юм. Юундэб гэхэдэ, туршалгын хэгдэхэ бүри хүнэй бэедэ хоротой радиоактивна бодосууд агаарта, газарай хүрьһэндэ улам ехээр сугларан тунана. Арадуудай хүсэл бодолые бэелүүлхэ зорилгоор, ядерна буу зэбсэгэй туршалга болюулха тухай эли тодо дурадхалнуудые Советскэ Союз нэгэнтэ бэшэ оруулдаг байгаа. Теэд США Англи хоёр, ондоогоор хэлэхэдэ ядерна буу зэбсэгтэй гүрэнүүд элдэб шалтаг дурдан, советскэ дурадхалнуудые дэмжээгүй. Тиинхэһээ байтагай, эдэ оронуудай засагаархид хэлэхэдээ, Советскэ Союз лэ туршалга болюулха дурагүй, тиимэһээнь бидэнэршье болюулха аргагүй байнабди гэжэ мэдүүлдэг байгаа. Мүнөө тэдэнэй иигэжэ абяа гараха ямаршье үндэһэ баримта үгы болобо. Гансал ухаагаа муудажа, тэнэг болошоһон хүнүүд лэ атомна буу зэбсэгэй туршалга болюулха гэхэдэ, Советскэ Союз һаалта хэнэ гэһэн худал хуурмаг үгэдэ этигэжэ болохо гээшэ.

Совет засагай дээдэ органой тогтоол хаа хаанагүй—бүхы дэлхэйн зониие айхабтар ехээр доһолгоо. «Америка Англи хоёр ородой жэшээе дагахаһаа арсабал, дэлхэйн олониитэдэ айхабтар муугаар харагдаха байна»,—гэжэ Швециин буржуазна газетэ,—«Моргон-Бладет» бэшээ. «Политическэ ямаршье үзэл баримталдаг һаа—илгадгүй, үнэн сэхэ бүхы хүнүүд СССР-эй Верховно Советэй шиидхэбэрие бүгэдэ һайшаан угтаха байна» гэжэ Англиин парламентын гэшүүн лейборист Гарольд Дэвис онсолон тэмдэглэбэ.

США Англи хоёр Советскэ Союзай уряа дэмжэхэ, энэ һайн һайхан жэшээе дагаха ёһотой тэһэн бүхы арадуудай, тэрэ тоодо Америка, Англииншье арадуудай хүсэл бодолые харуулһан эрилтэ бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы нютагуудта айхабтар шангаар мүнөө табигдажа байна.

Советскэ Союзай шэнэ үүсхэлые баруун гүрэнүүдэй засагаархид ямараар угтааб?

Тэдэнэр ехээр тэбдэн тээлмэрдэн, хоро шараа бусалан энэ үүсхэлые угтаба гэжэ США-гэй элитэ хэдэн ажал-ябуулагшадай хэлэһэн үгэһөө харагдана. США-гэй гүрэнэй департаментын мэдүүлгэ соонь, һүүлээрнь пресс-конференци дээрэ Даллес, Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэнүүд соо СССР-эй Верховно Советэй шиидхэбэриин удхашанарые бага болгохо, советскэ гадаадын политикые муугаар харуулха гэһэн бүдүүлиг һэдэлгэ хэгдэнэ. Энээниень бүхы хархис хэблэл дууряана. Верховно Советэй шиидхэбэринь «идхалга», «коммунистическэ мэхэ гохо» мүн гэжэ Америкын монополинуудай хэблэлэй органууд байха шадалаараа хашхаралдана. Гэхэтэй хамта, советскэ шиидхэбэрие бүхы дэлхэйн зоной ямар ехээр һайшаан угтаһые тэдэнэрэй мэдэрэнгүй байха аргагүй.

Ядерна буу зэбсэгэй туршалгые болюулха гэжэ бүхы дэлхэйн олон миллион эгээлэй хүнүүд улам шангаар эрижэ байна. Тиимэһээ, хэрбээ правительствонууд өөһэдынгөө арад зонтой холбоогоо таһалхаяа һанаагүй һаа, мүнөө үеын энэ шанга эрилтые саашадаа хайхарангүй байха арганьгүй гэжэ нүхэр Н. С. Хрущев хэлэһэн байна.

Ядерна буу зэбсэгэй туршалга болюулха гэһэн Советскэ Союзай уряалые США-гэй засагаархидай дэмжэхэгүйдэнь, мүн манай ороной гадаадын политикые буруугаар харуулха гэжэ эрмэлзэһэндэнь дэлхэйн үргэн олониитэ зэбүүрхэн дураа гутана. Ехээр үсэрэлдэжэ, ходо «үгы» гэжэ байхадаа, дэлхэйн арадуудай дунда улам хүндэгүй боложо байнабди гэжэ, ехэнхидээ Америкын гүрэнэй департаменттай нэгэн һанамжатай байдаг буржуазна хэблэлэй органуудшье мүнөө бэшэнэ. «Советскэ үүсхэлэй гаргагдаад байхада американецуудта тохёолдоһон хүшэр байдалые Даллес зөөлэрүүлжэ шадабагүй», — гэжэ Франциин «Монд» бэшээ.

Ядерна буу зэбсэгэй туршалга болюулхаһаа элдэб шалтаг дурдан арсажа байһан Англиин правительствые Англиин зарим газетэнүүд хоротойгоор енгэлжэ, элэглэн наада харана. Макмиллан «хүлеэжэл, хүлеэжэл, хүлеэжэл байна, арга хургаа оложо ядана, мэхэ гохо гаргана, һанаа үнөөн болоно. Яагаашье муухай байдал гээшэб...» гэжэ «Дейли Геральд» бэшээ.

Тэдэнэй хододоо иигэжэ «мэхэ гохо» гаргажа байхадань дэлхэйн арадууд хашараа. Бодото байдалые зүбөөр сэгнэжэ, уласхоорондын шухалын шухала асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэхэ замда, Советскэ Союзтай үнэн сэхэ хэлсээ хэхэ замда орогты гэжэ бүхы арадууд баруун гүрэнүүдэй үмэнэ эрилтэ табижа байна. Зүүн, баруун гүрэнүүдэй правительствын толгойлогшонорой зүблөө дары сагта зарлаха шэнэ арга боломжо СССР-эй Верховно Советэй шиидхэбэринүүд олгобо. Тиимэһээ энэ арга боломжые бү алдаял гэжэ баруун гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдые гадаадын олон газетэнүүдэй үсэд нэтэрүүгээр уряалжа байһаниинь дэмы бэшэ.

Уласхоорондын байдал саашадаа улам шангадажа, сэрэг дайнай бэлэдхэл бүри ехэдэхэ гү, али гүрэнүүд бэе бэедээ этигэдэг боложо, жэгшүүритэ дайнай аюул усадхагдаха гү гэһэн асуудалые шиидхэлгэ мүнөө баруун оронуудай хүтэлбэрилэгшэдһөө дулдыдажа байһаниинь элитэ.

Н. ЧИГИРЬ.

Советскэ Союз, социалист[...] лагериин бусад гүрэнүүд [...] дайнай жэгшүүритэ аюулые [...]рэлтэнһөө зайсуулхын тулада[...]ха шададаараа оролдоно.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕ[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора 46-32. зам. редактора—32-74. отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни и экономики — 47-59. пропаганды и местной информации —[...] культуры и быта — 34-05, писем трудящихся и переводов — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия —37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н 00702. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 1[...]